

Universiteit
Leiden
The Netherlands

In de oude fout : over het meten van recidive en het vaststellen van het succes van strafrechtelijke interventies

Wartna, B.S.J.

Citation

Wartna, B. S. J. (2009, March 5). *In de oude fout : over het meten van recidive en het vaststellen van het succes van strafrechtelijke interventies*. Onderzoek en beleid WODC. Boom Juridische uitgevers, Den Haag. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/13596>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/13596>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Literatuur

- Aegisdottir, S., White, M.J., Spengler, P.M., Maugherman, A.S., Anderson, L.A., Cook, R.S. et al. (2006). The Meta-Analysis of Clinical Judgment Project: Fifty-six years of accumulated research on clinical versus statistical prediction. *The Counseling Psychologist*, 34(3), 341-382.
- Akers, R.L. (1998). Social learning and social structure: A general theory of crime and deviance. *American journal of sociology*, 105(1), 283-284.
- Akers, R.L., & Jensen, G.F. (2003). *Social learning theory and the explanation of crime: A guide for the new century*. Brunswick: Transaction Publishers. Advances in criminological theory 11.
- Andrews, D.A., Zinger, I., Hoge, R.D., Bonta, J., Gendreau, P., & Cullen, F.T. (1990). Does correctional treatment work? A clinically relevant and psychologically informed meta-analysis. *Criminology*, 28(3), 369-404.
- Andrews, D.A., & Bonta, J. (1994). *The psychology of criminal conduct*. Cincinnati: Anderson.
- Andrews, D.A. (1995). The psychology of criminal conduct and effective treatment. In J. McGuire (red.), *What works. Reducing reoffending. Guidelines from research and practice* (pp. 35-62). New York: John Wiley and sons.
- Andrews, D.A., Bonta, J., & Hoge, R.D. (1999). Classification for effective rehabilitation: Rediscovering psychology. *Criminal justice and behavior*, 17(1), 19-52.
- Andrews, D.A. (2001). Principles of effective correctional programs. In L.L. Motiuk & R.C. Serin (red.), *Compendium 2000 on Effective Correctional Programming* (1e ed., pp. 9-17). Ontario: Correctional Service Canada.
- Andrews, D.A., & Bonta, J. (2003). *The psychology of criminal conduct* (3e ed.). Cincinnati, OH: Anderson Publishing.
- Angenent, H. (1984). Medewerking aan enquêtes over niet-geregistreerde criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, 26(6), 345-355.
- Anjou, L.J.M. d', Jonge, G. de, & Kaaden, J.J. van der (1975). *Effectiviteit van sankties: Een overzicht van het onderzoek naar generale en speciale preventie*. Den Haag: WODC.
- Aos, S., Phipps, P., Barnoski, R., & Lieb, R. (1999). *The comparative costs and benefits of programs to reduce crime: A review of national research findings with implications for Washington State*. Washington, DC: Washington State Institute for Public Policy.
- Baron, R.M., & Kenny, D.A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173-1182.
- Bartels, A.A.J., Heiner, J., Kruijff, G. de, & Slot, N.W. (1977). *Effecten van ambulante gedragstherapie aan 'delinquente' adolescenten: ook wel gedragstherapie I genoemd*. Amsterdam: Paedologisch Instituut.
- Baumer, E., Wright, R., Kristinsdottir, K., & Gunnlaugsson, H. (2002). Crime, shame, and recidivism: The case of Iceland. *British Journal of Criminology*, 41, 40-59.

- Beenackers, E.M.Th. (2000). *Effectiviteit van sanctieprogramma's: Bouwstenen voor een toetsingskader; een literatuuronderzoek*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotities 2000-1.
- Beenackers, E.M.Th. (2001). *Effectiviteit van sanctieprogramma's: Op zoek naar interventies die werken; met name bij zeden- en geweldsdelinquenten met cognitieve tekorten; een literatuuronderzoek*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotities 2001-1.
- Beijersbergen, K.A. (2006). *De PIJ-maatregel: Een onderzoek naar behandel-effecten en de relatie hiervan met recidive*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Beijersbergen, K.A., & Wartna, B.S.J. (2007). *Recidivemeting Glen Mills: De uitstroomresultaten van de Glen Mills School in termen van strafrechtelijke recidive*. Den Haag: WODC. Fact sheet 2007-7.
- Berg, E.A.I.M. van den, Aidala, R., & Beenackers, E.M.Th. (2002). *Organisatiecriminaliteit: Aard, achtergronden en aanpak*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotities 2002-8.
- Berghuis, A.C. (1981). *De Sprang: Evaluatie van een bijzonder regiem in een jeugdhuis van bewaring*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 29 (WODC).
- Beugeling, H. (1988). *Onderzoek vroeghulp*. Amsterdam: Raad voor de Kinderbescherming.
- Bieleman, B., Biesma, S., Jetzes, M., Jong, A. de, & Valk, V. de (2002). *Doelbewust: Evaluatie van het DOEL-project van de Stichting Reclassering Nederland*. Groningen: Intraval.
- Bieleman, B., Biesma, S., Jetzes, M., Jong, A. de, & Valk, V. de (2002). *Opgevangen onder drang: evaluatie SOV-drang in Rotterdam*. Groningen: Intraval.
- Bink, M. (2004). *Het effect van EQUIP op recidive onder jongens in een Nederlandse justitiële jeugdinrichting*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Blees, L.W., Aidala, R., & Wartna, B.S.J. (1997). *ERA Norgerhaven: eerste resultaten van een reïntegratieproject voor extra zorg behoevende gedetineerden*. Den Haag: WODC. K50.
- Block, C.R., & Werff, C. van der (1991). *Initiation and continuation of a criminal career: Who are the most active and dangerous offenders in the Netherlands?* Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 105 (WODC).
- Blokland, A., Thienpont, K., & Donker, A. (2005). Biosociale perspectieven in de criminologie. *Tijdschrift voor Criminologie*, 47(2), 103-116.
- Blom, M., & Wartna, B.S.J. (2004). *Recidive onder verkeersdelinquenten: Een overzicht van hun strafrechtelijke carrière*. Den Haag: WODC. Cahier 2004-4.
- Blumstein, A., Cohen, J., Roth, J.A., & Visher, C.A. (1986). *Criminal careers and 'career criminals': Vol I en II*. Washington, DC: National Academy Press.

- Bock, G.R., & Goode, J.A. (1996). *Genetics of criminal and antisocial behaviour*. Chichester: John Wiley and Sons. Ciba Foundation Symposium 194.
- Boendermaker, L., & Schneider, S.M. (1991). *Prejop: een preventieproject voor jongeren met politiecontacten in Amsterdam*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 114 (WODC).
- Boendermaker, L. (1998). *Eind goed, al goed?: de leefsituatie van jongeren een jaar na vertrek uit een justitiële behandelinrichting*. 's-Gravenhage: WODC. Onderzoek en beleid 167.
- Bol, M.W., & Overwater, J.J. (1986). *Recidive van dienstverleners: In het strafrecht voor volwassenen*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 73 (WODC).
- Bol, M.W. (1995). *Gedragsbeïnvloeding door strafrechtelijk ingrijpen: Een literatuurstudie*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 140 (WODC).
- Bonta, J., Law, M., & Hanson, K. (1998). The prediction of criminal and violent recidivism among mentally disordered offenders: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 123(2), 123-142.
- Boone, M., & Moerings, M. (2007). De cellenexplosie: Voorlopig gehechten, veroordeelden, vreemdelingen, jeugdigen en tbs. *Justitiële verkenningen*, 33(4), 9-30.
- Boruch, R.F. (1975). Coupling randomized experiments and approximations to experiments in social program evaluation. *Sociological Methods and Research*, 4, 31-53.
- Bosker, O.J. (1997). *Snelrecht: De generaal en speciaal preventieve effecten van sneller straffen*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.
- Boutellier, H. (2002). *De veiligheidsutopie: Hedendaags onbehagen en verlangen rond misdaad en straf*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Bovens, R.H.L.M. (1987). *Evaluatie van het Alcohol Verkeer Project Drenthe*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij.
- Bovens, R.H.L.M. (1991). *Rijders onder invloed beïnvloed: Onderzoek naar het effect van cursussen alcohol en verkeer*. Groningen: Wolters Noordhoff.
- Bovens, R.H.L.M., & Timmerman, H. (1992). *Eindrapport follow up-onderzoek project preventie alcohol gerelateerde delicten*. Assen: CAD Drenthe.
- Braak, J. van den, & Dhuyvetter, T. (1990). *'Jongeren en kleine kriminaliteit': Evaluatie-onderzoek inzake een hulpverleningsproject in de gemeente Doetinchem*. Utrecht: Onderzoekers Combinatie Utrecht.
- Braithwaite, J. (2002). *Restorative justice and responsive regulation*. New York: Oxford University Press. Studies in crime and public policy.
- Brand, E.F.J.M., & Emmerik, J.L. van (2006). *Handleiding FP40 v2006: Forensische Profiel Lijsten*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen, afd. ID.

- Brink, W.P. van den, & Mellenbergh, G.J. (2003). *Testleer en testconstructie*. Amsterdam: Boom.
- Brugman, D., Bink, M.D., Nas, C.N., & Bos, J.K. van den (2007). Kunnen delinquente jongeren elkaar helpen in hun sociale ontwikkeling? Effecten peer hulpprogramma EQUIP op denkfouten en recidive. *Tijdschrift voor Criminologie*, (4), 153-170.
- Bruinink, J.E., & Lagendijk, E.P. (1994). *Aanpak stelselmatige daders in Dordrecht: Een stok achter de deur!: Inzoomstudie in het kader van het evaluatie-onderzoek 'Buurtbeheer en criminaliteitspreventie'*. Amsterdam: Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV.
- Bruinsma, G.J.N. (1994). De test-hertestbetrouwbaarheid van het meten van jeugdcriminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, 36(3), 218-235.
- Bunt, S., & Breukelaar, H.G.D. (1991). *Slachtoffer in Beeld: Inzicht en recidive bij jonge delinquenten*. Amsterdam: Vrije Universiteit.
- Bunt, H.G. van de (1988). Criminele carrières en selectieve onschadelijkmaking. *Justitiële verkenningen*, 14(4), 78-99.
- Bunt, H.G. van de (1992). *Organisatiecriminaliteit*. Arnhem: Gouda Quint.
- Burgess, R.L., & Akers, R.L. (1966). A differential association reinforcement theory of criminal behavior. *Social Problems*, 14, 128-147.
- Buruma, Y. (2005). *De dreigingsspiraal: Onbedoelde effecten van misdaadbestrijding*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Camp, R.C. (1989). *Benchmarking: The search for industry best practices that lead to superior performance*. Milwaukee: Quality press for the American society for quality control.
- Campbell, D.T. (1969). Reforms as experiments. *American Psychologist*, 24, 409-429.
- Carr-Hill, G.A., & Carr-Hill, R.A. (1972). Reconviction as a process. *British Journal of Criminology*, 12(1), 35-43.
- Castenmiller, P., & Essers, M. (1999). Een lichtend voorbeeld: Evaluatie van het Preventieproject Recidive Eindhoven. *SEC*, 13(5), 9-11.
- Centrum Maliebaan. *3 Jaar GAVO: Terugblik*. Utrecht: Centrum Maliebaan.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.
- Coleman, J.S. (1974). *Power and the structure of society*. New York: W.W. Norton & co.
- Command Paper 447 (1847). *First report from the select committee of the House of Lords appointed to inquire into the execution of criminal law especially respecting juvenile offenders and transportation*. Londen: The House of Commons.
- Command Paper 8204 (1896). *Report to the secretary of state for the Home Department of the departemental committee on reformatory and industrial schools*. Londen: Eyre & Spottiswoode.
- Command Paper 6707 (2005). *Home Office targets autumn performance report*. Londen: The Stationary Office.

- Cook, T.D., & Campbell, D.T. (1976) The design and conduct of quasi-experiments and true experiments in field settings. In M.D. Dunette (red.), *Handbook of industrial and organizational psychology*. Chicago: Rand McNally.
- Cook, T.D., & Campbell, D.T. (1979). *Quasi-experimentation: Design and analysis for field settings*. Chicago, IL: Rand McNally.
- Copas, J.B., & Marshall, P. (1996). The offender group reconviction scale. *Applied Statistics*, 47, 159-171.
- Cottle, C.C., Lee, R.J., & Heilbrun, K. (2001). The prediction of criminal recidivism in juveniles: A meta-analysis. *Criminal justice and behavior*, 28(3), 367-394.
- Cox, D.R. (1972). Regression models and life tables (with Discussion). *Journal of the Royal Statistical Society, Series B*, (34), 187-220.
- Cozijn, C., Laan, P.H. van der, Essers, A.A.M., & Heide, F. (2000). De Ernscore: Een instrument voor analyse van strafrechtelijke afdoeningen. *Tijdschrift voor Criminologie*, 42(1), 41-54.
- Cullen, F.T., & Gilbert, K.E. (1982). *Reaffirming rehabilitation*. Cincinnati, OH: Anderson Pub. Co.
- Decodts, D. (2005). Juvenile Reconviction in Northern Ireland 2001. *Research and statistical Bulletin*, 6.
- Dekker, S., Jongejan, R., & Spek, E. (2003). Crisis in het gevangeniswezen: Bolletjesslikkers en het cellentekort. *Bestuurskunde*, 12(2), 77-87.
- Derks, F., Hildebrand, M., & Mulder, J. (1998). Forensische dagbehandeling. Resultaten in termen van psychosociaal welbevinden en recidive. *Tijdschrift voor Criminologie*, 40(3), 273-287.
- Dhiri, S., & Brand, S. (1999). *Analysis of costs and benefits: Guidance for evaluators*. Londen: Research Development and Statistics. Crime Reduction Programme. Guidance Notes 1.
- Dijk, M.D. van (1971). Het follow up-onderzoek eerstveroordeelden 1947: Een evaluerend onderzoek. *Nederlands Tijdschrift voor Criminologie*, 13(2), 84-103.
- Dijksterhuis, F.H.P. (1973). De gevangenis Bankensbos. *Documentatieblad*, 17, 366-370.
- Directie Informatisering (1999). *Plan van aanpak project Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie*. Den Haag: Ministerie van Justitie.
- DJI (2001). *DJI jaarverslag 2000: Samen werken aan een visie*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Doek, J.E., & Bac, J.R. (1998). Van misdadig naar lastig: Is er een weg terug? Regelgeving, beleid en de klassieke sancties. In W. Koops & W. Slot (red.), *Van lastig tot misdadig: Een ontwikkelingsbenadering van lastige en misdadige kinderen en adolescenten: diagnostiek, behandeling en beleid* (pp. 201-216). Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Lochem.

- Dolan, M., & Doyle, M. (2000). Violence risk prediction: Clinical and actuarial measures and the role of Psychopathy Checklist. *British Journal of Psychiatry*, (177), 303-311.
- Downes, D., & Rock, P. (2003). *Understanding Deviance* (4e ed.). New York: Oxford University Press.
- Downes, D., & Swaaningen, R. van (2007). The road to Dystopia? Changes in the penal climate of the Netherlands. In M. Tonry & C. Bijleveld (red.), *Crime and justice in the Netherlands* (35e ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- Drenth, P.J.D., & Sijtsma, K. (1990). *Testtheorie: Inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen*. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum.
- DSP (2008). *Maatregelen recidivereductie: Nadruk op nazorg*. Den Haag: Directie Sanctie- en Preventiebeleid / Ministerie van Justitie.
- Duin, Th.M. van (1996). *Opstap naar het rechte pad: evaluatie van het Leids interventie-project Agadir voor delinquente Marokkaanse jongeren 1994-1996*. Leiden: LISWO.
- Duipmans, D. (1993). *Preventie of pretentie? De effecten op recidive van een preventieproject in de provincie Groningen*. Amsterdam: Thesis Publishers.
- Duipmans, D. (1996). *In beeld gebracht: Gebruik, beeld en effecten van de cursus 'slachtoffer in beeld' als taakstraf voor minderjarigen*. Drachten: Bureau Duipmans.
- Eggen, A.Th.J., & Heide, W. van der (2005). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2004*. Den Haag: WODC / CBS / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 237.
- Elliot, D.S., & Voss, H.L. (1974). *Delinquency and dropout*. Lexington: D.C. Heath.
- Ellis, L., & Walsh, A. (2000). *Criminology : a global perspective*. Boston: Allyn and Bacon.
- Emmerik, J.L. van (1985). *Tbr en recidive: Een beschrijving van ter beschikking gestelden van wie de maatregel is beëindigd in de periode 1974-1979*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 61 (WODC).
- Emmerik, J.L. van (1989). *Tbs en recidive: Een vervolgstudie naar de recidive van ter beschikking gestelden van wie de maatregel is beëindigd in de periode 1979-1983*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 95 (WODC).
- Emmerik, J.L. van (1989). Het delictgedrag van ter beschikking gestelde seksuele delinquenten: Enkele kwantitatieve gegevens. *Justitiële verkenningen*, 15(9), 20-33.
- Endstra, K., & Evers, J. (1993). *Resultaten van het evaluatieonderzoek naar de cursus 'Dader in Beeld'*. Alkmaar: Reclassering Alkmaar.
- Erkenningscommissie (2005). *Erkenningscommissie gedragsinterventies Justitie*. Den Haag: Ministerie van Justitie.

- Espen, M. van (2002). *Recidivepatronen Halt. Een onderzoek naar de algemene kenmerken en recidivepatronen van jongeren die in 1997 een Haltwaardig delict hebben gepleegd en daarvoor bij Bureau Halt Amsterdam-Amstelland zijn geweest*. Amsterdam: Bureau Halt Amsterdam-Amstelland.
- Essers, A.A.M., & Laan, P.H. van der (1990). *De deelnemers aan de cursus 'Slachtoffer in beeld': een intensief dagprogramma voor jeugdige en jongvolwassen delinquenten*. 's-Gravenhage: WODC.
- Essers, A.A.M., Laan, P. van der, & Veer, P.N. van der (1995). *Cashba: Een intensief dagprogramma voor jeugdige en jongvolwassen delinquenten*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 145 (WODC).
- Evers, A., Vliet, J.C. van, & Groot, C.J. (2000). *Documentatie van tests en testresearch in Nederland*. Assen: Van Gorcum.
- Eysenck, H.J. (1978). An exercise in mega-silliness. *American Psychologist*, 33, 517.
- Farrington, D.P., Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., Kammen, W.B. van, & Schmidt, L. (1996). Self-reported delinquency and a combined delinquency seriousness scale based on boys, mothers, and teachers: Concurrent and predictive validity for African-Americans and caucasians. *Criminology*, 34, 493-517.
- Farrington, D.P., Gottfredson, D.C., Sherman, L.W., & Welsh, B.C. (2002). The Maryland Scientific Methods Scale. In L.W. Sherman, D.P. Farrington, B.C. Welsh & D.L. MacKenzie (red.), *Evidence-based crime prevention* (pp. 13-21). Londen: Routledge.
- Farrington, D.P. (2003). British randomized experiments on crime and justice. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 589(1), 150-167.
- Farrington, D.P., & Welsh, B.C. (2006). A half-century of randomized experiments on crime and justice. In M. Tonry (red.), *Crime and Justice* (34e ed., pp. 55-132). Chicago: University of Chicago Press.
- Farrington, D.P., & Davies, D.T. (2007). *Repeated contacts with the criminal justice system and offender outcomes*. Ottawa: Statistics Canada.
- Ferwerda, H.B., Leiden, I.M.G.G. van, Arts, N.A.M., & Hauber, A.R. (2006). *Halt: Het Alternatief? De effecten van Halt beschreven*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 244.
- Fiselier, J.P.S. (1970). De betekenis van het open gesticht voor de recidive. *Documentatieblad*, 14, 12-18.
- Fishbein, D., Scott, M., Hyde, C., Newlin, D., Hubal, D., Serin, R. et al. (2006). *Neuropsychological and emotional deficits predict correctional treatment response: Final report to the National Institute of Justice* (September ed.). Washington, DC: National Institute of Justice.
- Francis, B., Harman, J., & Humphreys, L. (2005). *Predicting reconviction rates in Northern Ireland*. Lancaster: Centre for Applied Statistics / Lancaster University.

- Francis, B., Soothill, K. & Humphreys, L. (2005). *Developing a reoffending measure using the Police national Computer*. Lancaster: Centre for Applied Statistics / Lancaster University.
- Garland, D. (2000). The culture of high crime societies: Some preconditions of recent 'law and order' policies. *British Journal of Criminology*, 40(3), 347-375.
- Garrett, C.J. (1985). Effects of residential treatment of adjudicated delinquents: A meta-analysis. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 22(4), 287-308.
- Gendreau, P., Little, T., & Goggin, C. (1996). A meta-analysis of the predictors of adult offender recidivism: What works! *Criminology*, 34(4), 575-596.
- Genugten, M.D., Timmerman, H., & Nijboer, J.A. (1996). *Sociale vaardigheidstraining als taakstraf*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen / vakgroep Strafrecht en Criminologie.
- Gesch, C.B., Hammond, S.M., Hampson, S.E., Eves, A., & Crowder, M.J. (2002). Influence of supplementary vitamins, minerals and essential fatty acids on the antisocial behaviour of young adult prisoners. *The British Journal of Psychiatry*, (181), 22-28.
- Geudens, H. (1999). Gemeenschapsdienst en recidive: een vergelijking met de traditionele jeugdbeschermingsmaatregelen. *Tijdschrift voor Criminologie*, 41(1), 57-72.
- Glass, G.V. (1976). Primary, secondary and meta-analysis of research. *Educational Researcher*, (5), 3-8.
- Glass, G.V. (1978). Integrating findings: The meta-analysis of research. *Review of Research in Education*, (5), 351-379.
- Glueck, S., & Glueck E.T. (1930). *500 Criminal careers*. New York: Alfred A. Knopf.
- Groen, H. (1997). *Preventie jeugdcriminaliteit. Eindanalyse van het interventieproject Hellend Pad in Haarlem*. Amsterdam: Bureau Toegepast Jeugdonderzoek.
- Groot, I., Hoop, Th. de, Houkes, A., & Sikkels, D. (2007). *De kosten van criminaliteit: Een onderzoek naar de kosten van criminaliteit voor tien verschillende delicttypen*. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.
- Haan, W.J.M. de, Bie, E.F.A.E. de, Baerveldt, C., Bouw, C., Doreleijers, Th.A.P.H., Ferwerda, H.B. et al. (1999). *Jeugd en geweld: Een interdisciplinair perspectief*. Assen: Van Gorcum
- Haan, W.J.M. de (2008). In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst: Kanttekeningen bij het beleidsplan: Veiligheid begint bij voorkomen. *Delikt en Delinkwent*, 38(4), 315-326.
- Hanley, J.A., & McNeil, B.J. (1982). The meaning and use of the area under a receiver operating characteristic (ROC) curve. *Radiology*, 143(1), 29-36.

- Hanson, R.K., & Bussière, M.T. (1998). Predicting relapse: A meta-analysis of sexual offender recidivism studies. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 66(2), 348-362.
- Harré, R. (1985). *The philosophies of science* (2e ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Harrell, F.E., Lee, K.L., & Mark D.B. (1996). Tutorial in biostatistics multivariable prognostic models: Issues in developing models, evaluating assumptions and adequacy, and measuring and reducing errors. *Statistics in medicine*, 15(4), 361-387.
- Heiden-Attema, N. van der, & Wartna, B.S.J. (2000). *Recidive na verblijf in een JBI: Een vervolgstudie naar de geregistreerde criminaliteit onder jongeren uit een justitiële behandelinstelling*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotities 2000-6.
- Heiden-Attema, N. van der, & Wartna, B.S.J. (2000). *Recidive na een strafrechtelijke maatregel: Een studie naar de geregistreerde criminaliteit onder jongeren met een pibb, een jeugd-tbr of een PIJ*. Den Haag: WODC. Onderzoeksnotities 2000-9.
- Heijden, P.G.M. van der, Sijtsma, K., & Hart, H. 't (1995). Self-report delinquentie-schalen zijn nog steeds betrouwbaar: Een reactie op de studies van Bruinsma. *Tijdschrift voor Criminologie*, 37(1), 71-82.
- Hessing, D.J., & Elffers, H. (1995). De validiteit van de self-report methode in onderzoek naar regelovertredend gedrag. *Tijdschrift voor Criminologie*, 37(1), 55-70.
- Hessing, D.J., & Koppen, P.J. van (1997). Straffen. In P.J. van Koppen, D.J. Hessing & H.F.M. Crombag (red.), *Het hart van de zaak: psychologie van het recht* (pp. 639-653). Arnhem: Gouda Quint.
- Heuvel, G.A.A.J. van den (1991). Recidive en criminele politiek. In P.J. van Koppen & H.F.M. Crombag (red.), *De menselijke factor: Psychologie voor juristen*. Arnhem, Gouda Quint.
- Hildebrand, M., Hesper, B.L., Spreen, M., & Nijman, H.L.I. (2006). *De waarde van gestructureerde risicotaxatie en van de diagnose psychopathie: Een onderzoek naar de betrouwbaarheid en predictieve validiteit van de HCR-20, HKT-30 en PCL-R*. Utrecht: Expertisecentrum forensische psychiatrie. Actuele kennis 1.
- Hindelang, M.J., Hirschi, T., & Weis, J.G. (1979). Correlates of delinquency: The illusion of discrepancy between self-report and official measures. *American Sociological Review*, 44(dec), 995-1014.
- Hoff, C.A. van 't, & Lagendijk, E.P. (1995). *Eindrapport evaluatie project Werkstart*. Amsterdam: Van Dijk, Van Soomen en partners.
- Home Office (1964). *The sentence of the court: A handbook for courts on the treatment of offenders*. Londen: HMSO.
- Home Office (2005). *Juvenile reconviction: Results from the 2003 cohort*. Londen: Stationary Office.

- Hood, R. (1967). Research on the effectiveness of punishments and treatments. *Council of Europe: Collected studies on criminological research*, 1, 73-113.
- Hoogenboom, B. (2006). *Operationele betrokkenheid: Prestatiesturing en bedrijfsvoering Nederlandse politie*. Den Haag: Elsevier Overheid. Politiewetenschap nr. 32b.
- Hoogerwerf, A. (1977). *Effecten van overheidsbeleid*. Enschede: TU.
- Horn, J. van, Scholing, A., & Mulder, J. (2006). Recidive bij plegers van partnergeweld. *Tijdschrift voor Criminologie*, 48(4), 331-344.
- Hosmer, D., & Lemeshow, S. (1989). Goodness of fit tests for the multiple logistic regression model. *Communications in statistics Part A – Theory and methods*, (9), 1043-1069.
- Hosmer, D., & Lemeshow, S. (2000). *Applied logistic regression*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Houwink, R.H. (1972). Gedrag en recidive. *Proces*, 51(2), 63-68.
- Huizinga, D., & Elliott, D.S. (1986). Reassessing the reliability and validity of self-report delinquency measures. *Journal of Quantitative Criminology*, 2(4), 293-327.
- Hypén, K. (2004). *Released from prison in Finland 1993-2001 and the re-entered*. Helsinki: Prison and Probation Service.
- Jansen, H-J. (1999). *Meting recidive en effect Halt Rotterdam: Eindrapport*. Amsterdam: Regioplan Onderzoek Advies en Informatie.
- Jehle, J., Heinz, W., & Sutterer, P. (2003). *Legalbewährung nach strafrechtlichen Sanktionen. Ein kommentierte Rückfallstatistik*. Berlin: Bundesministerium der Justiz.
- Jessen, J.L. (1969). Behandelingsresultaten in de Van der Hoeven-kliniek. *Nederlands Tijdschrift voor Criminologie*, 11, 173-182.
- Jongman, R.W., & Effendi, R. (1973). Effect van het voorwaardelijk sepot op de recidive. *Proces*, 52(12), 278-281.
- Jongman, R., & Jong, N. de (1976). Tehuisplaatsing als criminogene factor. *Nederlands Tijdschrift voor Criminologie*, 18, 29-38.
- Jonker, A. (2004). *Niet opsluiten, maar opvoeden*. Utrecht: Agiel.
- Jonkers, W.H.A., Fiselier, J.P.S., Verbogt, S., & Rombouts, H.F.C. (1969). *Open gesticht en recidive: Een onderzoek naar de betekenis van het open gesticht voor de recidive*. Nijmegen: Katholieke Universiteit.
- Jonkers, W.H.A. (1999). De strafrechtelijke straf: Inhoud, grondslag, doeleinden. In Y. Buruma (red.), *100 jaar strafrecht: Klassieke teksten van de twintigste eeuw*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Jonger-Tas, J. (1997). Geweld onder jongeren. In K. Schuyt (red.), *Het sociaal tekort: Veertien sociale problemen in Nederland* (pp. 112-126). Amsterdam: De Balie.
- Jonger-Tas, J., & Haen Marshall, I. (1999). *The self-report methodology in crime research*. Chicago: University of Chicago Press. Crime and justice 25.

- Kalbfleisch, J.D., & Prentice, R.L. (1980). *The statistical analysis of failure time data*. New York: John Wiley and sons.
- Kamstra, O.W.M., & Leuw, E. (1975). *Onderzoek naar het effect van het optreden van de officier van Justitie op het recidivepatroon bij strafrechtelijk minderjarigen*. Amsterdam: Criminologisch Instituut Bongers (UvA).
- Kensey, A., & Tournier, P.V. (2005). *Base de données prisonniers du passé?* Parijs: Ministère de la Justice / Université Paris I.
- Kensey, A., & Tournier, P.V. (2005). *Sortants de prison: Variabilité des risques de retour*. Parijs: Ministère de la Justice.
- Kerckvoorde, J. van (1995). *Een maat voor het kwaad? Over de meting van criminaliteit met behulp van officiële statistieken en door middel van enquêtes*. Leuven: Universitaire Pers Leuven. 1995
- Kerner, H.-J. (1996). Erfolgsbeurteilung nach Strafvollzug. In H.-J. Kerner, G. Dolde & H.-G. Mey (red.), *Jugendstrafvollzug und Bewährung* (pp. 3-96). Bonn: Forum Verlag Godesberg.
- Kerner, H.-J. (1996). Die Kriminalität macht keine Sprünge: Die Entwicklung der polizeilich registrierten Kriminalität in Westdeutschland seit 1980. *Neue Kriminalpolitik*, 8(3), 44-47.
- Kersten, A., Jehoel-Gijsbers, G., Heertum, A. van, & Laarhoven, K. van (1997). *Schuldregeling en beslag: Een onderzoek naar de gevolgen van schuldregeling en beslag voor recidive en voor arbeidsparticipatie*. Den Haag: VUGA / IVA Tilburg / Bureau Jehoel-Gijsbers.
- Kleck, G. (1982). On the use of self-report data to determine the class distribution of criminal and delinquent behavior. *American Sociological Review*, 47(3), 427-433.
- Kleiman, W.M., & Terlouw, G.J. (1997). *Kiezen voor een kans: Evaluatie van harde-kernprojecten*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 166.
- Klein, J.P., & Moeschberger, M.L. (1997). *Survival analysis: Techniques for censored and truncated data*. New York: Springer Verlag.
- Klein Haarhuis, C.M., Ooyen-Houben, M.M.J. van, Kleemans, E.R., & Leeuw, F.L. (2005). *Kennis voor beleid: Een synthese van 58 (evaluatie) onderzoeken op het gebied van rechtshandhaving*. Den Haag: WODC. Cahier 2005-5.
- Knaap, L.M. van der, Laan, A.M. van der, & Wartna, B.S.J. (2005). *Recidivemeting onder deelnemers van Binnenste Buiten*. Den Haag: WODC. Cahiers 2005-6.
- Knaap, L.M. van der, Laan, A.M. van der, & Wartna, B.S.J. (2005). *Recidivemeting onder deelnemers van nieuw Positief Initiatief*. Den Haag: WODC. Cahiers 2005-7.
- Knaap, L.M. van der, Leenarts, L.E.W., & Nijssen, L.T.J. (2007). *Psychometrische kwaliteiten van de Recidive inschattingsschalen (RISc): Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid, interne consistentie en congruente validiteit*. Den Haag: WODC. Cahiers 2007-5.

- Knaap, L.M. van der, Leeuw, F.L., Bogaerts, S., & Nijssen, L.T.J. (2008). Combining Campbell Standards and the Realist Evaluation Approach: The best of two worlds? *American Journal of Evaluation*, 29(1), 48-57.
- Koeter, M.W.J. (2002). *Vroeghulp aan verslaafden II: Het effect van de Vroeghulp Interventie Aanpak (VIA) op criminele recidive en verslavingsgedrag*. Amsterdam: AIAR.
- Koeter, M.W.J., & Bakker, M. (2007). *Effectevaluatie van de strafrechtelijke opvang verslaafden (SOV)*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers / Academisch Medisch Centrum, Universiteit van Amsterdam / WODC. Onderzoek en beleid 259.
- Kogel, C.H. de, & Verwers, C. (2003). *De longstay afdeling van Veldzicht: Een evaluatie*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 207.
- Kogel, C.H. de, Verwers, C., & Hartogh, V.E. den (2005). *Blijvend delictgevaarlijk: Empirische schattingen en conceptuele verheldering*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 226.
- Kogel, C.H. de, & Hartogh, V.E. den (2005). *Contraire beëindiging van de tbs-maatregel: Aantal, aard, oorzaken en verband met recidive*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 236.
- Kogel, C.H. de (2008). *De hersenen in beeld. Neurobiologisch onderzoek en vraagstukken op het gebied van verklaring, reductie en preventie van criminaliteit*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 270.
- Koolen, L.J.M., Wiebrens, C.J., & Berg, E.A.I.M. van den (1989). *Geschied of niet geschikt? Een evaluatie van de lik-op-stuk experimenten*. Den Haag: Ministerie van Justitie. WODC K1.
- Kröger, U., & Beek, D. van (2006). Ontwikkelingen in de behandeling van ter beschikking gestelden. *MGv*, 61(11), 916-929.
- Kruissink, M., & Verwers, C. (1989). *Halt: Een alternatieve aanpak van vandalisme: Eindrapport van een evaluatie-onderzoek naar Halt-projecten*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 97 (WODC).
- Kruissink, M., m.m.v. Verwers, C. (1991). *Afhandeling van winkeldiefstal via de Halt-procedure: Evaluatie van een Rotterdams experiment*. Den Haag: Ministerie van Justitie. WODC K18.
- Laan, A.M. van der, Knaap, L.M. van der, & Wartna, B.S.J. (2005). *Recidivemeting onder de deelnemers aan de Sociale Vaardigheidstraining voor groepen van het Leger des Heils*. Den Haag: WODC. Cahiers 2005-8.
- Laan, A.M. van der, Knaap, L.M. van der, & Wartna, B.S.J. (2005). *Recidivemeting onder jeugdreclasseringscliënten*. Den Haag: WODC. Cahiers 2005-9.
- Laan, P.H. van der, & Essers, A.A.M. (1990). *De Kwartaalcursus en recidive: Een onderzoek naar de effecten van het experiment Kwartaalcursus*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 99 (WODC).

- Laan, P.H. van der (1991). *Experimenteren met alternatieve sancties voor jeugdigen*. Arnhem: Gouda Quint.
- Laan, P.H. van der, & Essers, A.A.M. (1993). Helpt DTC? over recidive en andere effecten. In J. van Leeuwen & A. Maris (red.), *Vast of zeker: Een kansrijke aanpak buiten de gevangenis: Het dagtrainingscentrum Eindhoven* (pp. 73-79). Utrecht: SWP.
- Laan, P.H. van der (1995). Het nieuwe jeugdstrafrecht: Op weg naar onnodige repressie? *FJR*, 11, 242-247.
- Landenberger, N.A., & Lipsey, M.W. (2005). The positive effect of cognitive-behavioral programs for offenders: A meta-analysis of factors associated with effective treatment. *Journal of Experimental Criminology*, (1), 451-476.
- Langan, P.A., & Levin, D.J. (2002). *Recidivism of prisoners released in 1994*. Washington, DC: Bureau of Justice Statistics.
- Lemert, E.M. (1972). *Human deviance, social problems and social control*. Englewoods Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Leeuw, F.L. (1992). *Productie en effectiviteit van overheidsbeleid: Institutionele analyse en effectmeting*. Den Haag: Vuga.
- Leeuw, F.L. (2003). Reconstructing program theories: Methods available and problems to be solved. *American Journal of Evaluation*, 24(1), 5-20.
- Leuw, E., & Brouwers, M. (1992). *Evaluatie van de Alcohol Verkeer Cursussen*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 121 (WODC).
- Leuw, E., & Brouwers, M. (1995). *AVC-Proloog: Een effectevaluatie*. Den Haag: Ministerie van Justitie. WODC K37.
- Leuw, E. (1995). *Recidive na ontslag uit tbs*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 141 (WODC).
- Leuw, E., Brouwers, M., & Smit, J. (1999). *Recidive na de tbs: Patronen, trends en processen en de inschatting van gevaar*. Den Haag: WODC. Onderzoek en beleid 182.
- Lilly, J.R., Cullen, F.T., Ball, R.A., & Inciardi, J.A. (1995). *Criminological theory: Context and consequences*. Thousand Oaks: Sage.
- Linden, B. van der (1978). *Regiem en recidive: Een onderzoek naar het effect van twee verschillende regiem op de recidive van middellang-gestraften*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 3 (WODC).
- Lipsey, M.W. (1992). *Juvenile delinquency treatment: A meta-analytic inquiry into the variability of effects*. Claremont: Claremont Graduate School: Department of Psychology.
- Lipsey, M.W., & Wilson, D.B. (2001). *Practical meta-analysis*. Thousand Oaks: Sage. Applied Social Research Methods Series 49.
- Lipsey, M.W. (2003). Those confounded moderators in meta-analysis: Good, bad, and ugly. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 587(1), 69-81.
- Lipsky, M. (1980). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services*. New York: Russell Sage Foundation.

- Lipton, D., Martinson, R., & Wilks, J. (1975). *The effectiveness of correctional treatment: A survey of treatment evaluation studies*. New York: Praeger.
- Lissenberg, E., Ruller, S. van, & Swaaningen, R. van (2001). *Tegen de regels III: Een inleiding in de criminologie*. Nijmegen: Ars Aequi Libri.
- Lloyd, C., Mair, G., & Hough, M. (1994). *Explaining reconviction rates: A critical analysis*. Londen: HMSO. Home Office Research Study 136.
- Loeber, R., Farrington, D.P., Stouthamer-Loeber, M., & Kammen, W.B. van (1998). *Antisocial behavior and mental health problems: Explanatory factors in childhood and adolescence*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Logan, C.H. (1972). Evaluation research in crime and delinquency: A reappraisal. *The Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science*, 62(3), 378-387.
- Löschnig-Gspandl, M. (2000). *Corporate crime and restorative justice*. Austria: University of Graz.
- Lowenkamp, C.T., & Latessa, E.J. (2004). Investigating the relationship between program integrity and correctional program effectiveness. In M.S. Black (red.), *Ohio corrections research compendium volume II* (pp. 208-213). OH: department of rehabilitation and correction.
- MacKenzie, D.L. (2002). Reducing the criminal activities of known offenders and delinquents: Crime prevention in the courts and corrections. In L.W. Sherman, D.P. Farrington, B.C. Welsh & D.L. MacKenzie (red.), *Evidence-based crime prevention*. Londen/New York: Routledge.
- MacKenzie, D.L. (2006). *What works in corrections: Reducing the criminal activities of offenders and delinquents*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Maden, A., Rogers, P., Watt, A., Lewis, G., Amos, T., Gournay, K., & Skapinakis, P. (2005). *Assessing the utility of Offenders Group Reconviction Scale-2 in predicting the risk of reconviction within 2 and 4 years of discharge from English and Welsh Medium Secure Units (MRD 12/58)*. Londen: Academic Unit of Psychiatry.
- Maltz, M.D. (1984). *Recidivism*. Orlando: Academic Press. Quantitative studies in social relations.
- Mannheim, H., & Wilkins, L.T. (1955). *Prediction methods in relation to borstal training*.
- Martinson, R. (1974). What works? Questions and answers about prison reform. *Public interest*, 10, 22-54.
- Mayr, G. von (1917). *Statistik und Gesellschaftslehre: Moralstatistik mit Einschluss der Kriminalstatistik, Band 3*. Tübingen: z. uitg.
- McMullan, S., & Ruddy, D. (2005). Adult Reconviction in Northern Ireland 2001. *Research and statistical Bulletin*, 3.
- McGuire, J. (2000). *What works in reducing criminality*. Perth: Australian Institute of Criminology.

- Melissant, W.N. (1998). *Gevangen in herhaling?! Een onderzoek naar nazorg en recidive bij ex-gedetineerden (uitgevoerd bij Stichting Exodus te Den Haag)*. Leiden: Rijksuniversiteit Leiden / Faculteit Sociale Wetenschappen / Vakgroep Klinische & Gezondheidspsychologie.
- Messner, S.F., & Rosenfeld, S. (1997). *Crime and the American dream* (2e ed.). Belmont: Wadsworth.
- Ministerie van Financiën (2000). *Van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording*. Den Haag: Ministerie van Financiën.
- Ministry of Justice (2008). *Reoffending of adults: Results from the 2006 cohort*. Londen: Ministry of Justice, Statistics bulletin.
- Moerings, M. (2003). *Straffen met het oog op veiligheid een onderneming vol risico's*. Leiden: Universiteit Leiden.
- Moerings, M., Wingerden, S.G.C. van, & Vijfhuizen, P.J. (2006). *Exodus op de goede weg? Eindrapportage van het evaluatieonderzoek naar Exodus*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Moolenaar, D.E.G. (2007). *Uitgaven aan criminaliteit*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 255 (WODC).
- Mossman, D. (1994). Assessing predictions of violence: Being accurate about accuracy. *Journal of Consulting Psychology*, 62(2), 783-792.
- MvJ/BZK (2002). *Naar een veiliger samenleving*. Den Haag: Ministerie van Justitie / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Nagel, W.H. (1970). *Rapport over het begeleidingsonderzoek Penitentiair Trainings Kamp (Zeeland, N.-B.) Fase II*. Leiden: Rijksuniversiteit.
- Nauta, O. (2005). *Het leven na Halt. Een onderzoek naar recidivepatronen onder Haltjongeren*. Amsterdam: DSP-groep.
- Nauta, O., Abraham, M., & Sikkema, C. (2008). *Recidivemeting trajecten aanpak en preventie jeugdcriminaliteit: Een recidivemeting onder trajectdeelnemers van zes Amsterdamse jeugdinterventies en de Jeugdreclassering*. Amsterdam: DSP-groep.
- National Council (2005). *Kriminalstatistik 2004 (ch. 6)*. Stockholm: The Swedish National Council of Crime Prevention.
- Nelen, J.M. (2008). *Evidence maze: Het doolhof van het evaluatieonderzoek*. Maastricht: Maastricht University.
- Nelissen, P.Ph. (2003). *Binnen beginnen en buiten blijven met het schakelproject: Een onderzoek naar de effectiviteit van een resocialisatieprogramma van P.I. De Geerhorst in Sittard*. Maastricht: Universitaire Pers.
- Nelken, D. (2002). White collar crime. In M. Maguire, R. Morgan & R. Reiner (red.), *The Oxford handbook of criminology* (3e ed.) (pp. 844-877). Oxford: Oxford University Press.
- Nieuwbeerta, P., & Blokland, A.A.J. (2006). *Lange termijn recidive patronen: Hoe goed kunnen ze worden voorspeld en voorkomen?* Leiden: NSCR.
- Nieuwbeerta, P., Nagin, D.S., & Blokland, A.A.J. (2007). Het meten van effecten van gevangenisstraf op crimineel gedrag in een niet-experimentele studie. *Mens & Maatschappij*, 82(3), 272-299.

- Nijboer, J. (1995). Het meten van delinquentie door middel van self-report. *Tijdschrift voor Criminologie*, 37(3), 273-280.
- Nijboer, J.A. (1971). Opleiding tijdens detentie en recidive. *Nederlands Tijdschrift voor Criminologie*, 13(4), 211-220.
- Nijboer, J.A. (1975). *Voorspellen van recidive: Een onderzoek naar de voorspelbaarheid van herhaling van krimineel gedrag bij ernstige gevallen van kriminaliteit*. Assen: Van Gorcum.
- Noije, L. van, & Wittebrood, K. (2008). *Sociale veiligheid ontsleuteld*. Den Haag: SCP.
- Otter, P. den (1991). *Eindrapport evaluatie-onderzoek projekt preventie alcoholgerelateerde delikten*. Groningen: Onderzoekscentrum voor Criminologie en Jeugdcriminologie.
- Palmer, T. (1975). Martinson revisited. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 12(2), 133-152.
- Partanen, J. (1969). On waiting time distributions. *Acta Sociologica*, 12(1), 132-143.
- Pawson, R., & Tilley, N. (1997). *Realistic evaluation*. Londen: Sage.
- Pawson, R. (2006). *Evidence-based policy: A realist perspective*. Londen: Sage Publications.
- Payne, J. (2007). *Recidivism in Australia: Findings and future research*. Canberra: Australian Institute of Criminology. Research and Public Policy Series 80.
- Pedhazur, E.J. (1982). *Multiple-regression in behavioral research: Explanation and prediction*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Perik, J.C.A. (2000). Achtergronden en praktijk van chroniciteit in de tbs. *Proces*, 78(7/8), 99-102.
- Peters, H.M.G. (2005). *geDONN(d)ER in de bajes: Een onderzoek naar de gevolgen van de bezuinigingsmaatregelen in het Nederlands gevangeniswezen*. Utrecht: Wetenschapswinkel Rechten.
- Philipse, M. (2005). *Predicting criminal recidivism: Empirical studies and clinical practice in forensic psychiatry*. Enschede: Febodruk.
- Pilgram, A. (1994). Wandel und regionale Varianten der Jugendgerichtspraxis auf dem Prüfstand der Österreichischen Rückfallstatistik. *Österreichische Juristenzeitung*, 49, 121-126.
- Polder, W., & Vlaardingen, F.J.C. van (1992). *Preventiestrategieën in de praktijk: Een meta-evaluatie van criminaliteitspreventieprojecten*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 117 (WODC).
- Popma, A. (2006). *Neurobiological factors of antisocial behavior in delinquent male adolescents*. Amsterdam: VU Amsterdam.
- Poppel, J. van, Tackoen, I., Verhaege, P., & Bogaerts, S. (2004). *Procesevaluatie testfase Enhanced Thinking Skills – training cognitieve vaardigheden (ETS-Cova): Eerst denken, dan doen!* Tilburg/Gent: IVA.
- Pratt, T.C. (2001). *Assessing the relative effects of macro-level predictors of crime: A meta-analysis*. Washington, DC: ProQuest LLC.

- Prime, J. (2002). *Progres made against Home Office Public Service Agreement Target 10*. Londen: Home Office.
- Prison and Probation Department (2001). *Recidivism 1996-1999*.
Kopenhagen: Department of Prison and Probation.
- Programma TR (2005). *Gedragsinterventies*. Den Haag: Ministerie van Justitie.
- Projectteam SRM (1997). *WODC-Strafrechtmonitor: Verslag van de ontwikkeling van een systeem voor periodiek dossieronderzoek naar de achtergronden van de strafrechtspleging in Nederland*. Den Haag: WODC.
- Radzinowicz, L. (1945). After-Conduct of Convicted Offenders in England. In L. Radwinowicz & J.W.C. Turner (red.), *The Modern Approach to Criminal Law* (pp. 142-161). Londen: MacMillan and co.
- Raine, A. (1993). *The psychopathology of crime: Criminal behavior as a clinical disorder*. San Diego: Academic Press.
- Raine, A., Brennan, P.A., & Farrington, D.P. (1997). Biosocial bases of violence: Conceptual and theoretical issues. In A.Raine, P. Brennan, D.P. Farrington & S.A. Mednick (red.), *Biosocial bases of violence* (1-20). New York: Plenum Press.
- Rezmovic, E.L. (1979). Methodological considerations in evaluating correctional effectiveness: Issues and chronic problems. In L. Sechrest, S.O. White & E.D. Brown (red.), *The rehabilitation of criminal offenders: Problems and prospects* (pp. 163-209). Washington, DC: National Academy of Sciences.
- Ridder, J. de, Klein Haarhuis C.M., & Jongste, W.M. de (2008). *De CEAS aan het werk: Bevindingen over het functioneren van de Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken 2006-2008*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.
- RMO (2006). *Ontsnappen aan medialogica: Tbs in de maatschappelijke beeldvorming*. Amsterdam: SWP.
- Roede, E., Breetveld, I., & Nijssen, A. (2002). *De asielbehoefte voor blijvend gevaarlijke en gestoorde patiënten en delinquenten in Nederland: Kerngegevens blijvend gevaarlijke psychisch gestoorde delinquenten en patiënten*. Amsterdam: SCO-Kohnstamm Instituut. SCO-rapport 647.
- Rose, N. (2000). The biology of culpability: Pathological identity and crime control in a biological culture. *Theoretical criminology*, 4(1), 5-34.
- Rosenbaum, P.R., & Rubin, D.B. (1983). The central role of the propensity score in observational studies for causal effects. *Biometrika*, 70(1), 41-55.
- Rothstein, H.R. (2008). Publication bias as a threat to the validity of meta-analytical results. *Journal of experimental Criminology*, 4, 61-81.
- Rowe, D.C. (2002). *Biology and crime*. Los Angeles: Roxbury Publishing Company.
- Royston, P. (2001). Flexible alternatives to the Cox-model, and more. *The Stata Journal*, 1, 1-28.

- RSOB, (1993). *Gezocht en gevonden: Dekorge detailhandelproject t.b.v. ex-kortgestraften: Evaluatierapport*. Amsterdam: RSOB.
- Ruddijs, F.M.J., & Timmerman, H. (1999). *De STAPP-methode, een stap verder in de poliklinische behandeling van plegers van seksueel geweld: Vergelijkende studie naar recidive van plegers van seksueel geweld na een behandeling volgens de STAPP-methode*. Groningen: Stichting Ambulante Preventie Programma's.
- Ruddijs, F.M.J., & Timmerman, H. (2000). The Stichting Ambulante Preventie Projecten Method: a comparative study of recidivism in first offenders in a Dutch outpatient setting. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 44(6).
- Ruiter, C. de, & Jong, E. de (2006). *Handleiding QuickScan Reclassering Nederland*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- Schmidt, P., & Witte, A.D. (1988). *Predicting recidivism using survival models*. New York: Springer-Verlag. Research in criminology.
- Scottish Executive (2003). *Reconvictions of Offenders Discharged from Custody or Given Non-Custodial Sentences in 1997, Scotland*. Edinburgh: Justice Department.
- Scottish Executive National Statistics (2005). Reconvictions of offenders discharged from custody or given non-custodial sentences in 1999. *Statistical Bulletin Criminal Justice series CrJ, 2005/7*.
- SCP (1999). *Sociaal en culturele verkenningen*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Sechrest, L., White, S.O., & Brown, E.D. (1979). *The rehabilitation of criminal offenders: Problems and prospects*. Washington, DC: National Academy of Sciences.
- Sharpe, D. (1997). Of apples and oranges, file drawers and garbage: Why validity issues in meta-analysis will not go away. *Clinical Psychology Review*, 17(8), 881-901.
- Shaw, C.R. (1967). The natural history of a criminal career. In M. Clinard & R. Quinney (red.), *Criminal behavior systems. A typology* (pp. 331-336). New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Sherman, L.W. (1997). Thinking about crime. In L.W. Sherman, D.C. Gottfredson, D.L. MacKenzie, J. Eck, P. Reuter & S.D. Bushway (red.), *Preventing crime: What works, what doesn't, what's promising*. Washington, DC: National Institute of Justice, US Department of Justice.
- Sikkel, D., Heijden, P.G.M. van der, & Gils, G. (2006). *Methoden voor omvangschattingen van verborgen populaties, met name illegalen*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 243.
- Simpson, S.S. (2002). *Corporate crime, law and social control*. Cambridge: Cambridge University.
- Slis, E.J., & Boosten, C.A.M. (1995). *Alcohol en Geweld Project: Effect-evaluatie*. Enschede: Informatie & Onderzoek.

- Smit, P.R., Tulder, F.P. van, Meijer, R.F., & Groen, P.P.J. (2003). *Het ophelderingspercentage nader beschouwd*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 213.
- Smith, M.L., & Glass, G.V. (1977). Meta-analysis of psychotherapy outcome studies. *American Psychologist*, (32), 752-760.
- Spaans, E.C., & Doornheim, L. (1991). *Evaluatie-onderzoek jeugdreclassering: De effectmeting*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 112 (WODC).
- Spaans, E.C. (1994). *Appels en peren: Een onderzoek naar de recidive van dienstverleners en kortgestraften*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 130 (WODC).
- Spaans, E., & Reurslag, K. (1994). *Varen als alternatieve afdoening: evaluatie van het Almelose vaar-leer-werkproject op zeilschip de Tukker*. 's-Gravenhage: WODC.
- Spaans, E.C. (1997). *De Jeugdwerkinrichting binnenstebuiten gekeerd. Onderzoek naar de resultaten van de Jeugdwerkinrichting en het project Binnenste Buiten*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 161 (WODC).
- Spaans, E.C. (1998). Community service in the Netherlands: Its effects on recidivism and net-widening. *International Criminal Justice Review*, 8, 1-14.
- SSB (2002). *Statistics Norway: Crime and Justice*. Oslo: Central Bureau of Statistics.
- StataCorp (2007). *Statistical Software: Release 10*. College Station, Texas, USA: StataCorp LP.
- Statistics Norway (2006). Geraadpleegd op 9 February 2006: www.ssb.no/english/subjects/03/05/a_krim_tab_en/.
- Steege, M. van der, & Niemeijer, E. (1996). *Leren (en) werken als straf. Evaluatie van het experiment de leerwerkstraf*. Amsterdam, Vrije Universiteit. Publicatiereeks van de vakgroep criminologie 1.
- Steenhuis, D.W. (1972). *Rijden onder invloed: Een onderzoek naar de relatie tussen strafmaat en recidive*. Assen: Van Gorcum.
- Storz, R. (1997). *Rückfallraten, Taux de récidive*. Bern: Swiss Federal Statistical Office.
- Sutherland, E. (1937). *The professional thief*. Chicago: Phoenix books.
- Suurmond, G., & Velthoven, B.C.J. van (2008). Werkt gevangenisstraf echt niet? Criminologen als struisvogels. *Justitiële verkenningen*, 34(2), 27-45.
- Swanborn, P.G. (1996). Discussie: Argumenten en misverstanden rondom de kwaliteit van self-report data. *Tijdschrift voor Criminologie*, 38(3), 284-289.
- Swanborn, P.G. (1999). *Evalueren: Het ontwerpen, begeleiden en evalueren van interventies; een methodische basis voor evaluatie-onderzoek*. Amsterdam: Boom.

- Terlouw, G.J., m.m.v. Susanne, G. (1991). *Criminaliteitspreventie onder allochtonen: Evaluatie van een project voor Marokkaanse jongeren*. Arnhem: Gouda Quint. Onderzoek en beleid 109 (WODC).
- Thiel, S. van, & Leeuw, F.L. (2003). De prestatieparadox in de publieke sector. *Beleidswetenschap*, 17(2), 123-144.
- Tierney, J. (1996). Criminology: Theory and context. *British Journal of Criminology*, 37(3), 473-475.
- Tierolf, B. (2007). *Evaluatie effecten CoVa-training Reclassering Nederland*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- Trout, J.D., & Bishop, M.A. (2002). 50 Years of Successful Predictive Modelling Should Be Enough: Lessons for Philosophy of Science. *Philosophy of Science*, (69), 197-208.
- Tulder, F.J. van (2002). Stille septs van het OM. *Tijdschrift voor de politie*, (3), 4-5.
- VbbV (2007). *Veiligheid begint bij Voorkomen: Voortbouwen aan een veiliger samenleving*. Den Haag: Ministerie van Justitie / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Veenen, E. van (2001). *Recidivepatronen Haltafdoening 1995-1996: Een onderzoek naar de algemene kenmerken en recidivepatronen van jongeren die in 1995 en 1996 een Haltwaardig delict hebben gepleegd en daarvoor bij Bureau Halt Amsterdam-Amstelland zijn geweest*. Amsterdam: Bureau Halt Amsterdam-Amstelland.
- Veerman, J.W. (2006). Meer zicht op effectieve jeugdzorginterventies via praktijkgestuurd effectonderzoek. *Kind en Adolescent*, 27(4), 245-248.
- Vermeulen, K.T., Hendriks, V.M., & Zomerveld, R. (2000). *Drangbehandeling in Den Haag: Evaluatieonderzoek naar de effectiviteit van het behandelprogramma Triple-Ex voor justitiabele verslaafden*. Den Haag: Parnassia Addiction Research Centre (PARC).
- Versantvoort, M.C., Verster, A.C.M., Jannink, J., Broek, L.G.J.M. van den, Zutphen, F. van, & Donker van Heel, P.A. (2005). *Kosten en baten justitiële interventies: Ontwikkeling van een analyse- en rekenmodel: Eindrapport*. Rotterdam: Ecorys.
- Vinke, A., Vogelvang, L., Erftemeijer, E., Veltkam, E., & Bruggeman, M. (2004). *Handleiding RiSc. Gebruikersversie 1.0*. Woerden: Adviesbureau Van Montfoort.
- Vogel, V. de, & Ruiter, C. de (2003). Recidive bij behandelde seksuele delinquenten. *Tijdschrift voor Criminologie*, 45(4), 378-390.
- Vogel, V. de (2005). *Structured risk assessment of (sexual) violence in forensic clinical practice: The HCR-20 and SVR-20 in Dutch forensic psychiatric patients*. Amsterdam: Dutch University Press.
- Vold, G.B., Bernard, T.J., & Snipes, J.B. (2002). *Theoretical criminology* (5e ed.). New York: Oxford University Press.
- Voornis, P. van, & Brown, K. (1996). *Evaluability assessment: A tool for program development*. Washington, DC: National Institute of Corrections.

- Walsh, A. (2002). *Biosocial criminology*. Cincinnati: Anderson Publishing Company.
- Wartna, B.S.J., & Aidala, R. (1995). *De vakopleidingen van hvb Havenstraat: resultaten in termen van werk en recidive*. Den Haag: Ministerie van Justitie. WODC K36.
- Wartna, B.S.J. (1995). *Dagdetentie en recidive: een vervolgstudie naar de resultaten van het experiment in Rotterdam*. 's-Gravenhage: WODC.
- Wartna, B.S.J., Aidala, R., & Veer, P.N. van der (1996). *RETour Helmond: Resultaten van een nieuw reïntegratieproject voor gedetineerden*. Den Haag: Ministerie van Justitie. WODC K47.
- Wartna, B.S.J. (1999). Recidive-onderzoek in Nederland. *Tijdschrift voor Criminologie*, 41(1), 40-56.
- Wartna, B.S.J. (2000). Recidiveonderzoek en survival analyse: Over het meten van de duur van de misdrijf-vrije periode. *Tijdschrift voor Criminologie*, 42(1), 2-20.
- Wartna, B.S.J., Baas, N.J., & Beenackers, E.M.Th. (2004). *Beter, anders en goedkoper: Een literatuurverkenning ten behoeve van het traject Modernisering Sanctietoepassing*. Den Haag: WODC. Memorandum 2004-1.
- Wartna, B.S.J. (2005). *Evaluatie van daderprogramma's: Een wegwijzer voor onderzoek naar de effecten van strafrechtelijke interventies speciaal gericht op het terugdringen van recidive*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers.
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., & Blom, M. (2005). *Recidive 1997: Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van volwassen en jeugdige daders*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 227.
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., & Bogaerts, S. (2009, in druk). StatRec: Inschatting van het recidivegevaar van verdachten van een misdrijf. *Tijdschrift voor Criminologie*, 51(3).
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., & Essers, A.A.M. (2005). *Door na de gevangenis: Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive onder ex-gedetineerden*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 228.
- Wartna, B.S.J., Harbachi, S. el, & Knaap, L.M. van der (2005). *Buiten behandeling: een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van ex-terbeschikkinggestelden*. Den Haag: WODC / Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 230.
- Wartna, B.S.J., Kalidien, S., & Essers, A.A.M. (2006). *Replicatie recidivemeting JJI Den Engh: De uitkomsten van de SocioGroepsStrategie in termen van strafrechtelijke recidive*. Den Haag: WODC. Fact sheet 2006-9.
- Wartna, B.S.J., & Nijssen, L.T.J. (2006). *National studies on recidivism*. Den Haag: WODC. Fact sheet 2006-11.

- Weisburd, D. (2000). Randomized experiments in criminal justice policy: Prospects and problems. *Crime and delinquency*, 46(2), 181-193.
- Weisburd, D., Lum, C.M., & Petrosino, A. (2001). Does research design affect study outcomes in criminal justice? *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 578(nov.), 50-70.
- Weisburd, D. (2003). Ethical practice and evaluation of interventions in crime and justice: The moral imperative for randomized trials. *Evaluation Review*, 27, 336-354.
- Weisburd, D. (2004). *Recognizing why we can't use the Gold Standard: The case for randomized experiments*. Nashville: American Society of Criminology.
- Werff, C. van der (1971). *Straftoemeting overtreders artikel 26 der WVV voor zover motorrijtuigbestuurders en hun recidive*. 's-Gravenhage: WODC.
- Werff, C. van der (1974). *Snelheid van berechting en recidive*. 's-Gravenhage: WODC.
- Werff, C. van der (1976). *Individuele gratieverlening in misdrijfzaken en recidive*. 's-Gravenhage: WODC.
- Werff, C. van der (1978). *Recidivisme en speciaal preventief effect*. 's-Gravenhage: WODC.
- Werff, C. van der (1979). *Speciale preventie: Verslag van een onderzoek naar het speciaal-preventieve effect van het strafproces en van het ondergaan van een korte vrijheidsstraf bij vermogensdelinquenten, agressieve delinquenten en verkeersdelinquenten*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij.
- Werff, C. van der (1979). *Speciale preventie: Een penologisch onderzoek*. Den Haag, Ministerie van Justitie, 1979.
- Werff, C. van der (1986). *Recidive 1977: Recidivecijfers van in 1977 wegens misdrijf veroordeelden en niet-vervolgden*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 67 (WODC).
- Wiebrens, C. (1999). De prestatieparadox van de ophelderingen. *Beleidsanalyse*, (3), 4-9.
- Wijkman, M.D.S., Geest, V. van der, & Bijleveld, C.C.J.H. (2006). Delinquentie van op civielrechtelijke en strafrechtelijke titel behandelde jongeren. *Tijdschrift voor familie en jeugdrecht*, (4), 18-26.
- Wingerden, S. van, & Moerings, M. (2007). Het succes van Exodus. Evaluatieonderzoek naar resocialisatie en recidive van oud-bewoners. *Proces*, (1), 2-8.
- Wittebrood, K. (2002). De prestatieparadox van politie en justitie. In *Averechtse effecten: Nieuwjaarspocket 2002* (pp. 63-67). Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Wittebrood, K., & Beem, M. van (2004). *Sociale veiligheid vergroten door gelegenheidsbeperking: Wat werkt en wat niet?* Den Haag: Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. Werkdocument 2.
- Wittebrood, K., & Nieuwbeerta, P. (2006). Een kwart eeuw stijging in geregistreerde criminaliteit: Vooral meer registratie, nauwelijks meer criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, 48(3), 227-242.

- Wolde, A.C. ten, & Oppendijk, D.W. (1992). Elf jaar intensieve zorg geëvalueerd. *Sancties*, (5), 289-302.
- Woldringh, C. (2000). *Boeffjes in het land van Cuijk: Korte- en langetermijneffecten van een preventieproject voor jongeren van 12 tot 25 jaar*. Nijmegen: ITS.
- Yoon, K.P., & Hwang, C.-L. (1995). *Multiple attribute decision making*. Thousand Oaks, USA: Sage Publications.
- Zaalberg, A. (2007). *Onderzoek Voeding en agressieregulatie*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Zamble, E., & Quinsey, V.L. (1997). *The criminal recidivism process*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bijlage 1

Matrix effectiviteit strafrechtelijke interventies

Welke sancties verlagen de kans op toekomstig crimineel gedrag?

Op verzoek van de projectleiding van het beleidsprogramma Modernisering Sanctietoepassing (MST) heeft het WODC in 2004 een samenvatting gemaakt van de *what works*-literatuur. Doel van deze exercitie was in kaart brengen wat er bekend is over de effecten van strafrechtelijke interventies. Voor de inventarisatie is gebruikgemaakt van overzichtsstudies en meta-analyses die sinds 1999 op dit terrein zijn verschenen. Studies die betrekking hebben op jeugdige delinquenten, vrouwelijk daders, *restorative justice* en kosten-batenanalyses zijn buiten beschouwing gelaten. In totaal zijn 29 overzichtsstudies geanalyseerd. Een lijst van deze studies is bijgevoegd. Samen hebben deze publicaties betrekking op meer dan 1.000 afzonderlijke effectstudies. Het gaat in alle gevallen om buitenlands onderzoek.

Leeswijzer matrix

De resultaten van het literatuuronderzoek zijn verwerkt in bijgevoegde matrix. Van elke onderzochte interventie of groep van interventies vermeldt de tabel of uit het onderzoek is gebleken dat er in *vergelijking met personen uit een controlegroep* sprake is van reductie van recidive in de periode na de tenuitvoerlegging van de interventie. In de kolom *Werkt het...?* staan de uitkomsten van het onderzoek weergegeven. Op deze vraag worden vier mogelijke antwoorden onderscheiden:

Nee	Het onderzoek laat geen verschillen zien in de recidive van de onderzoeks- en de controlegroep, of de recidive in de onderzoeksgroep is juist hoger dan in de controlegroep.
Ja	De recidive in de onderzoeksgroep is (statistisch significant) lager dan in de controlegroep. De interventie geeft dus gunstige resultaten te zien.
Waarschijnlijk wel	De resultaten in de onderzoeksgroep zijn – als men de beschikbare studies overziet – gunstiger dan in de controlegroep, maar er zijn te weinig studies met een voldoende sterk design om zeker te zijn van de uitkomsten.
Onduidelijk	Er zijn te weinig studies met een sterk design en/of de uitkomsten van de studies die er zijn wijzen verschillende kanten op.

Met deze categorieën worden geen uitspraken gedaan over de omvang van de eventuele recidivevermindering, alleen de *richting* van het effect wordt weergegeven.

De kolom *Doelgroep* omschrijft de categorie delinquenten die volgens de auteurs van de overzichtsstudies voor de verschillende interventies in aanmerking komen. In gevallen waar de doelgroep niet is gespecificeerd, is aangenomen dat de sanctie voor alle jeugdige en volwassen daders geschikt is. De kolom *Interventie* bevat de naam van de sanctie, de kolom *Omschrijving* geeft een korte karakteristiek.

Zoals gezegd gaat het in alle gevallen om buitenlandse interventies. Sommige interventies kennen we in Nederland ook, andere niet of alleen in een gewijzigde vorm. Om de ‘vertaling’ naar de Nederlandse situatie makkelijker te maken zijn de interventies in de kolom *Type sanctie* in een beperkt aantal categorieën ingedeeld. Er is hierbij zo veel mogelijk rekening gehouden met de sanctiemodaliteiten die de projectleiding van MST in haar stukken onderscheidt. De correspondentie tussen beide indelingen is als volgt:

Type sanctie	Sanctiemodaliteiten MST
Boete	Boete
Taakstraf	Taakstraf: werkstraf Taakstraf: leerstraf
Elektronisch toezicht	Elektronisch toezicht Elektronische detentie
Vrijheidsbeperking	Voorwaardelijke vrijheidsstraf met bijzondere voorwaarden Schorsing voorlopige hechtenis onder voorwaarden
Detentie	Bewaring (preventieve hechtenis) Korte vrijheidsstraf (< 3 maanden) (Onvoorwaardelijke) tbs
Detentiefasering	Lange vrijheidsstraf (> 3 maanden) met voorwaardelijke invrijheidsstelling Lange vrijheidsstraf (> 3 maanden) met penitentiair programma SOV-maatregel ISD-maatregel

Als men nu bijvoorbeeld wil nagaan wat er in het buitenland bekend is over de resultaten van een aanpak zoals de strafrechtelijke opvang van verslaafden (SOV), kan men onder de rubriek ‘Detentiefasering’ zoeken of naar dergelijke arrangementen onderzoek is gedaan. De rubriek ‘Algemeen’ wordt in de tabel gebruikt voor interventies waarbij de setting waarin de uitvoering van de sanctie plaatsvindt, varieert of niet nader is gespecificeerd.

In de kolom *Veronderstelde werking* wordt per interventie beknopt weergegeven welk mechanisme ervoor moet zorgen dat het doel, de reductie van de recidive, wordt gehaald. In de stukken van het projectteam MST worden in navolging van onder meer Mackenzie (2002, 2006) drie globale strategieën genoemd om speciale preventie veilig te stellen:

- via afschrikking: de dader durft niet meer in de fout te gaan;
- via incapacitatie of onschadelijkmaking: de dader kan geen nieuw delict meer plegen; of
- via resocialisatie: de dader wil geen delict meer plegen.

In de praktijk worden deze strategieën overigens vaak gecombineerd. In de tabel wordt per interventie aangegeven hoe zij werden ingevuld.

Waar mogelijk wordt in de kolommen *Vooraf bij...* en *Vooraf als...* aangegeven bij welke subgroep en onder welke omstandigheden de betreffende interventie het meest succesvol is. Men zal echter zien dat deze cellen veelal leeg blijven, wat wil zeggen dat de bestudeerde overzichtsstudies daarover niet veel informatie bevatten. Voor meer specifieke gegevens over de concrete interventies zal men de primaire publicaties moeten inzien. In de kolom *Bron* wordt een code genoemd die ook terug te vinden is op de hierna volgende literatuurlijst. Via deze literatuur kunnen de oorspronkelijke publicaties van de afzonderlijke effectstudies worden opgespoord.

In de kolom *Aantal studies* ten slotte, wordt aangegeven hoeveel effectstudies er door de auteurs van de overzichtswerken zijn bekeken. Hoe groter dit aantal, hoe steviger het fundament waarop de uitspraak over de effectiviteit van strafrechtelijke interventie is gebaseerd, al hangt het een en ander ook samen met de kwaliteit van de opzet van de effectstudies. Een studie met een goed design legt meer gewicht in de schaal.

Literatuurlijst overzichtsstudies

- AND** **Anderson, John F.**
What to do about 'much ado' about drug courts?
International Journal of drug policy, 12, 2001, pp. 469-475.
- BUL** **Bullock, T.**
Key findings from the literature on the effectiveness of drug treatment in prison.
In M. Ramsay (red). *Prisoners' drug use and treatment: seven research studies*.
Londen: Home Office, Research and Statistics Directorate, 2003, pp. 71-95.

- DAA Dowden, C., D. Antonowicz & D.A. Andrews**
The effectiveness of relapse prevention with offenders: a meta-analysis.
International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, ..., (47)5, 2003, pp. 516-528.
- DOA Dowden, Craig, & D.A. Andrews**
Effective correctional treatment and violent reoffending: a meta-analysis.
Canadian journal of criminology, (42)4, 2000, pp. 449-467.
- EGG Egg, R., Frank S. Pearson, Charles M. Cleland & Douglas S. Lipton**
Evaluations of correctional treatment programs in Germany: a review and meta-analysis.
Substance use & misuse, (35), 2000, pp. 1967-2009.
- GAL Gallagher, Catherine A., David B. Wilson, Paul Hirschfield, Mark B. Coggeshall & Doris L. MacKenzie**
A quantitative review of the effects of sex offender treatment on sexual reoffending.
Corrections Management Quarterly, (3)4, 1999, pp. 19-29.
- GEN Gendreau, P., C. Goggin, F.T. Cullen & A. Andrews**
The effects of community sanctions and incarceration on recidivism.
Forum on correctional research, 12, 2000, pp. 10-13.
- GOT Gottfredson, Denise C., & M. Lyn Exum**
The Baltimore City Drug Treatment Court: one-year results from a randomized study.
Journal of Research in Crime and Delinquency, (39) 3, 2002, pp. 337-356.
- KIL Killias, M., M. Aebi, & D. Ribeaud**
Does community service rehabilitate better than short-term imprisonment?
Howard Journal, (39), 2000, pp. 40-57.
- LIA Lipton, Douglas S., Frank Pearson, Charles M. Cleland & Dorline Yee**
The effects of therapeutic communities and milieu therapy on recidivism: meta-analytic findings from the correctional drug abuse treatment effectiveness (CDATE) study.
In: James McGuire (red.), *Offender rehabilitation and treatment: effective programmes and policies to reduce re-offending*.
Chichester: Wiley, 2002, pp. 39-77.

- LIB** **Lipton, Douglas S., Frank S. Pearson, Charles M. Cleland & Dorline Yee**
The effectiveness of cognitive-behavioural treatment: meta-analytic outcomes from the CDATE project.
In: James McGuire (red.), *Offender rehabilitation and treatment: effective programmes and policies to reduce re-offending*.
Chichester: Wiley, 2002, pp. 79-112.
- LIS** **Listwan, Shelley Johnson, Jody L. Sundt, Alexander M. Holsinger & Edward J. Latessa**
The effect of drug court programming on recidivism: the Cincinnati experience.
Crime & delinquency, (49)3, 2003, pp. 389-411.
- MCK** **MacKenzie, Doris Layton**
Reducing the criminal activities of known offenders and delinquents: crime prevention in the court and corrections.
In Lawrence W. Sherman (red.), *Evidence-based crime prevention*.
New York: Routledge, 2002, pp. 330-404.
- MCG** **McGuire, James**
Integrating findings from research reviews.
In: James McGuire (red.), *Offender rehabilitation and treatment / effective programmes and policies to reduce re-offending*.
Chichester: Wiley, 2002, pp. 3-38.
- MIT** **Mitchell, O., & D.L. MacKenzie**
Crime-prevention via prison-based drug treatment: a systematic review and assessment of the research.
In H. Kury & J. Obergfell-Fuchs (red.), *Crime prevention, new approaches*.
Mainz: Weisser Ring Gemeinnützige Verlags-GmbH, 2003, pp. 390-410.
- MVI** **Muiluuvuori, M.-L.**
Recidivism among people sentenced to community service in Finland.
Finland Journal of Scandinavian Studies in criminology and crime prevention, (2)1, 2001, pp. 72-82.
- PAR** **Parent, Dale G.**
Correctional boot camps: lessons from a decade of research.
Washington, DC: NIJ, 2003.
- PEA** **Pearson, Frank S., & Douglas S. Lipton**
A meta-analytic review of the effectiveness of corrections-based treatments for drug abuse.
Prison journal, (79)4, 1999, pp. 384-410.

- POR** **Porter, R.**
Breaking the cycle: outcomes from Pennsylvania's alternative to prison for technical parole violators.
 New York: Vera Institute of justice, 2002.
- RED** **Redondo, Santiago, Julio Sanchez-Meca & Vicente Garrido**
 Crime treatment in Europe: a review of outcome studies.
 In: James McGuire (red.), *Offender rehabilitation and treatment: effective programmes and policies to reduce re-offending.*
 Chichester: Wiley, 2002, pp. 113-141.
- SEI** **Seiter, Richard P., & Karen R. Kadela**
 Prisoner reentry: what works, what does not and what is promising.
Crime and delinquency, (49)3, 2003, pp. 360-388.
- SMI** **Smith, Paula, Claire Goggin & Paul Gendreau**
The effects of prison sentences and intermediate sanctions on recidivism: general effects and individual differences.
 Ottawa: Solicitor General of Canada, User Report 2002-1.
- STE** **Stevens, A., D. Berto, W. Heckmann, V. Kerschi, K. Oeuvray, M. van Ooyen, E. Steffan & A. Uchtenhagen**
Quasi-compulsory treatment of drug dependant offenders: an international literature review.
 Concept, 2003.
- TON** **Tonry, Michael**
 Community penalties in the United States.
European Journal on Criminal Policy and Research, (7)1, 1999, pp. 5-22.
- VIS** **Visher, Christy A., & Laura Winterfield**
Systematic review of the effects of non-custodial employment programs on the recidivism rates of ex-offenders.
 Campbell Collaboration: Crime and justice Group, 2003.
- VOL** **Vollum, S., & C. Hale.**
 Electronic monitoring: a research review.
Corrections Compendium, 2002, pp. 1-4, 23-27.
- WEB** **Webster, Russell, Carol Hedderman, Paul J. Turnbull & Tiggey May**
Building bridges to employment for prisoners.
 Home Office Research Study 226.

Matrix Effectiviteit van strafrechtelijke interventies*

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
1	Algemeen	Verdachten die vrij zijn in afwachting van berechting, of daders die voorwaardelijk vrij zijn (probation of parole)	Day reporting center	Centra waar de deelnemers zich vaak en met regelmaat moeten melden. 's Nachts zijn ze thuis. In de centra is een verplicht programma van activiteiten	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht; resocialisatie door het bieden van hulp en steun
2	Algemeen	Volwassen daders	Moral reconnection therapie	Training in moreel redeneren en het herkennen van 'verkeerd' gedrag	Resocialisatie door behandeling
3	Algemeen	Volwassen daders	Reasoning & Rehabilitation	Programma dat zich richt op het wegnemen van cognitieve problemen (tekorten in probleemoplossen, slecht overzien van consequenties van daden e.d.)	Resocialisatie door behandeling
4	Algemeen	Incestplegers, exhibitionisten, verkrachters	Cognitief gedragsgerichte behandeling van specifieke typen zedendelinquenten	Programma waarin wordt ingegaan op specifieke denk- en gedragsproblemen	Resocialisatie door behandeling
5	Algemeen	Volwassen daders	Woede/stressmanagement	Behandelprogramma's die gericht zijn op het verminderen van crimineel gedrag door delinquenten bewust te maken van de oorzaken van hun woede en door hen technieken aan te leren om de woede te beheersen	Resocialisatie door behandeling
6	Algemeen	Volwassen daders	Vergroting slachtofferbewustzijn	Behandelprogramma waarmee getracht wordt delinquenten bewust te maken van het slachtoffer en hen te helpen empathie te ontwikkelen	Resocialisatie door behandeling
7	Algemeen	Volwassen daders	Training praktische vaardigheden	Behandelprogramma gericht op het aanleren van vaardigheden die nodig zijn in het dagelijks leven: budgetteren, interpersoonlijke relaties, conflictoplossing, aangifte van belasting, werk zoeken, nemen van beslissingen	Resocialisatie door behandeling

* Voor een toelichting op de kolommen van de tabel, zie de leeswijzer aan het begin van bijlage 1.

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
1	Onduidelijk			Te weinig onderzoek. Design van onderzoek niet sterk genoeg	MCK	1
2	Ja				MCK	16
3	Ja	Geweldsdelinquenten; zedendelinquenten; drugsverslaafden, niet gewelddadige vermogensdelinquenten en overvallers	Er cognitieve tekorten zijn geconstateerd		MCK	8
4	Onduidelijk			Te weinig goed onderzoek	MCK	5
5	Onduidelijk			Te weinig goed onderzoek	MCK	2
6	Onduidelijk			Te weinig goed onderzoek	MCK	3
7	Onduidelijk			Onderzoek laat gemengde resultaten zien	MCK	5

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
8	Algemeen	Drugsverslaafde daders	Diverse vormen van behandeling	Verschillende modaliteiten van hulpverlening aan drugsverslaafden zowel binnen als buiten de gevangenis	Resocialisatie door behandeling
9	Algemeen	Drugsverslaafde daders	Urinetest	Controle op drugsgebruik	Afschrikking door toezicht
10	Algemeen	Drugsverslaafde daders	Urinetest en drugs-behandeling	Controle op drugsgebruik met hulpverlening	Afschrikking door toezicht; resocialisatie door behandeling
11	Algemeen	Volwassen daders	Onderwijs- en educatieprogramma's	Scholing	Resocialisatie door educatie
12	Algemeen	Volwassen daders	Cognitief-gedrags-gerichte therapie	Training in sociale vaardigheden en psychosociale competentieprogramma's	Resocialisatie door behandeling
13	Algemeen	Volwassen daders	Therapeutische gemeenschap	Voorziening met behandelprogramma voor daders met psychische problemen	Resocialisatie door behandeling
14	Algemeen	Zeden-delinquenten	Cognitief-gedrags-gerichte behandeling (zonder terugvalpreventie)	Programma waarin wordt ingegaan op specifieke denk- en gedragsproblemen van zedendelinquenten	Resocialisatie door behandeling
15	Algemeen	Zeden-delinquenten	Terugvalpreventie-programma's voor zedendelinquenten	Programma's gericht op het leren onderkennen van risicovolle situaties en hoe daar adequaat op te reageren	Resocialisatie door behandeling
16	Algemeen	Zeden-delinquenten	Chemische castratie met aanvullende behandelonderdelen	Hormonale behandeling en hulpverlening	Onschadelijkmaking door toedienen medicijnen; resocialisatie door behandeling
17	Algemeen	Zeden-delinquenten	Chirurgische castratie	Operatief verwijderen van zaadballen	Onschadelijkmaking door chirurgische ingreep
18	Algemeen	Jeugdige en volwassen daders	Gedragsgerichte versterkings- en motiverings-programma's: contingency contracting	Programma's waarin de delinquent een contract tekent met zijn supervisor waarbij specifieke gedragingen verbonden zijn met straffen en andere gedragingen met beloningen	Resocialisatie door behandeling
19	Algemeen	Jeugdige en volwassen daders	Gedragsgerichte versterkings- en motiverings-programma's: token economy	Systeem waarbij delinquenten die taken op een goede manier uitvoeren, beloond worden met tokens die voor privileges ingeruild kunnen worden	Resocialisatie door behandeling

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
8	Ja	Hoe langer de behandeling duurt, des te lager de recidivekans	Het maakt niet uit of deelname onder dwang/drang of op vrijwillige basis geschiedt		MCK	5
9	Nee				MCK	3
10	Onduidelijk			Onderzoek laat gemengde resultaten zien	MCK	4
11	Ja				RED	3
12	Ja				RED	4
13	Ja				RED	4
14	Ja				GAL	3
15	Ja				GAL	10
16	Waarschijnlijk wel			Design van onderzoek niet erg sterk	GAL	4
17	Waarschijnlijk wel			Slechts 1 onderzoek	GAL	1
18	Onduidelijk		Zolang de beloningsstructuur aanwezig blijft		LIB	13
19	Onduidelijk		Zolang de beloningsstructuur aanwezig blijft		LIB	6

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
20	Algemeen	Jeugdige en volwassen daders	Trainingen in sociale vaardigheden	Cognitief-gedraggericht behandelprogramma gericht op het aanleren van vaardigheden die nodig zijn in de omgang met anderen	Resocialisatie door behandeling
21	Algemeen	Jeugdige en volwassen daders	Reasoning & Rehabilitation	Cognitief-gedraggericht behandelprogramma voor de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden	Resocialisatie door behandeling
22	Algemeen	Jeugdige en volwassen daders	Overige cognitief-gedraggerichte behandelprogramma's	Behandelprogramma's voor de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden	Resocialisatie door behandeling
23	Algemeen	Drugsverslaafde daders	Terugvalpreventieprogramma's voor drugsverslaafden	Programma's gericht op het leren onderkennen van risicovolle situaties en hoe daar adequaat op te reageren	Resocialisatie door behandeling
24	Algemeen	Drugsverslaafde daders	Overige cognitief-gedraggerichte programma's voor drugsverslaafden	Diverse trainingen gericht op het ontwikkelen van sociale en cognitieve vaardigheden; probleem-oplossen, corrigeren denkfouten, sociaal leren, zelfcontrole en -instructie, woedebeheersing	Resocialisatie door behandeling
25	Algemeen	Geweldplegers	Cognitieve gedragstherapie en sociaal leren	Behandelprogramma waarbij door het geven van voorbeelden, het doen van rollenspelen, het oplossen van problemen en het geleidelijk aan oefenen risicogedrag wordt vermeden	Resocialisatie door behandeling
26	Algemeen	Jeugdige en volwassen daders	Terugvalpreventie	Programma gericht op het leren onderkennen van risicovolle situaties en hoe daar adequaat op te reageren; training van voor dader belangrijke personen in versterking prosociaal gedrag	Resocialisatie door behandeling
27	Algemeen	Drugsverslaafden	Methadon	Toediening van methadon die de behoefte aan drugs (opiaten) tegengaat	Onschadelijkmaking door toedienen medicijnen

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
20	Ja				LIB	14
21	Ja				LIB	7
22	Ja				LIB	10
23	Waar-schijnlijk wel			Te weinig goed onderzoek	LIB	3
24	Ja			Gemeten werd hier de terugval in drugsgebruik	LIB	10
25	Waar-schijnlijk wel	Wellicht het effectiefst bij daders met hoog risico	Vooraf effectief indien gericht op crimino-gene behoeften, zoals antisociale attitudes, antisociale gevoelens, verslaving, enz.		DOA	35
26	Ja		Vooraf effectief indien gericht op crimino-gene behoeften, zoals antisociale attitudes, antisociale gevoelens, verslaving, enz.	Aandacht voor niet-criminogene behoeften, zoals gebrek aan zelfvertrouwen, werkt recidive juist in de hand	DAA	24
27	Nee	Wellicht bij heroïne-gebruikers indien zij ook andere behandel-ing krijgen	In de gevangenis geen effect; ambulant wel-licht enig effect		BUL	6

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
28	Boete	Jeugdige en volwassen daders	Boetes of dagboetes	Verplichting tot betalen van een (inkomensafhankelijke) geldsom	Afschrikking door opleggen van een verplichting
29	Detentie	Gedetineerden	Boot camps	Op militaire leest geschoeide inrichtingen, waar het zwaartepunt ligt op orde en tucht en fysieke uitdaging via lichamelijke arbeid en sport	Resocialisatie door disciplineren
30	Detentie	Gedetineerden	Basiseducatie	Algemeen onderwijs voor volwassenen	Resocialisatie door educatie
31	Detentie	Gedetineerden	Vakopleiding tijdens detentie	Onderwijs gericht op het kunnen uitoefenen van een bepaald beroep	Resocialisatie door educatie
32	Detentie	Gedetineerden	Werkprogramma's in detentie	Arbeid tijdens detentie in combinatie met vakopleidingen en hulp bij zoeken naar werk	Resocialisatie door arbeid en het bieden van hulp en steun
33	Detentie	Gedetineerden	Arbeidstoeileiding	Educatieve programma's waarbij hulp en steun gegeven wordt bij het zoeken naar werk	Resocialisatie door het bieden van hulp en steun
34	Detentie	Gedetineerden	Werkethiek-programma's	Educatief programma waarin aandacht wordt besteed aan werkhouding	Resocialisatie door educatie
35	Detentie	Zeden-delinquenten	Cognitieve gedrags-gerichte behandeling van zedendelinquenten binnen de inrichting	Programma waarin wordt ingegaan op specifieke denk- en gedragsproblemen	Resocialisatie door behandeling
36	Detentie	Drugsverslaafde daders	Therapeutische gemeenschap	Behandeling van drugsverslaafden in residentiële setting via een duidelijke hiërarchie en commando-structuur	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling
37	Detentie	Drugsverslaafde daders	Therapeutische gemeenschap met follow-up	Behandeling van drugsverslaafden in residentiële setting via een duidelijke hiërarchie en commando-structuur gecombineerd met nazorg	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling
38	Detentie	Gedetineerden	Gevangenisstraf	Gesloten bewaring	Onschadelijkmaking door insluiting

Nr.	Werkt het...? Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
28	Ja	Effectiviteit boetes vergelijkbaar met die van dagboetes	Nog niet veel onderzoek	MCK	3
29	Nee	Indien er ruimte is voor het bieden van hulp of steun tijdens en na verblijf vallen resultaten wellicht mee	Design van onderzoek niet altijd sterk genoeg	MCK	7
30	Waarschijnlijk wel		Onderzoek laat gemengde resultaten zien. Design van onderzoek niet altijd sterk genoeg	MCK	13
31	Waarschijnlijk wel		Op zichzelf staand effect moeilijk vast te stellen	MCK	12
32	Ja		Design onderzoek niet altijd sterk genoeg	MCK	5
33	Onduidelijk		Niet alle onderzoeken laten gunstige resultaten zien	MCK	3
34	Waarschijnlijk wel		Slechts 1 onderzoek. Geen sterk design	MCK	1
35	Waarschijnlijk wel		Te weinig goed onderzoek	MCK	8
36	Ja			MCK	5
37	Ja		Slechts 2 onderzoeken	MCK	2
38	Ja	Delinquenten met hoog recidiverisico	Geringe afname totale hoeveelheid criminaliteit maar grote toename in aantallen gedetineerden en kosten	MCK	13

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
39	Detentie	Gedetineerden	Selectieve onschadelijkmaking	Opleggen gevangenisstraf aan delinquenten met hoog recidiverisico	Onschadelijkmaking door insluiting
40	Detentie	Gedetineerden	Opleidingen tijdens detentie	Algemeen of beroepsgericht onderwijs in de gevangenis	Resocialisatie door educatie
41	Detentie	Zeden-delinquenten en geweldsdelinquenten	Sozial-therapeutische Anstalt	Therapeutische gemeenschap; inrichting met behandelprogramma voor daders met psychische problemen	Resocialisatie door behandeling
42	Detentie	Gedetineerden	Onderwijsprogramma's	Algemene educatie	Resocialisatie door educatie
43	Detentie	Gedetineerden	Vakopleidingen tijdens detentie	Onderwijs gericht op het kunnen uitoefenen van een bepaald beroep	Resocialisatie door educatie
44	Detentie	Gedetineerden	Werkprogramma's in detentie	Arbeid tijdens detentie in combinatie met bijvoorbeeld hulp bij zoeken naar werk en het geven van vakopleidingen	Resocialisatie door arbeid en het bieden van hulp en steun
45	Detentie	Zeden-delinquenten	Gedragbehandeling in de gevangenis, in combinatie met andere onderdelen	Ontmoediging van risicogedrag, training sociale vaardigheden en seksuele voorlichting	Resocialisatie door behandeling
46	Detentie	Gedetineerden	Lange gevangenisstraffen	Vergelijking tussen korte en lange gevangenisstraffen	Afschrikking door opleggen langdurige straf
47	Detentie	Gedetineerden	Gevangenisstraf	Vergelijking tussen gevangenisstraffen en voorwaardelijke straffen met reclasseringstoezicht	Afschrikking door opleggen vrijheidsbenemende straf
48	Detentie	Gedetineerden	Arbeidstoeleidingsprogramma's	Educatieve programma's waarbij hulp en steun gegeven wordt bij het zoeken naar werk	Resocialisatie door het bieden van hulp en steun
49	Detentie	Gedetineerden	Arbeidstoeleidingsprogramma's	Educatieve programma's waarbij hulp en steun gegeven wordt bij het zoeken naar werk	Resocialisatie door het bieden van hulp en steun
50	Detentie	Gedetineerden	Algemeen onderwijs tijdens de detentie	Onderwijs in basisvaardigheden, zoals lezen en rekenen	Resocialisatie door educatie

Nr.	Werkt het...? Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
39	Waarschijnlijk wel	De identificatie van daders met hoog recidiverisico succesvol is	Geringe afname van totale hoeveelheid criminaliteit maar toename in aantallen gedetineerden en kosten	MCK	8
40	Nee		Geen statistisch significante verschillen	EGG	5
41	Ja		Design van onderzoek niet erg sterk	EGG	8
42	Waarschijnlijk wel	Zedendelinquenten en geweldsdelinquenten met zware psychische of sociale tekorten	Design van onderzoek niet altijd sterk genoeg	WIS	24
43	Waarschijnlijk wel		Design van onderzoek niet altijd sterk genoeg	WIS	17
44	Waarschijnlijk wel		Onderzoek laat gemengde resultaten zien; design van onderzoek niet altijd sterk genoeg	WIS	4
45	Nee		Lijkt niet geschikt voor ernstige zedendelinquenten	GAL	2
46	Nee		Geen verband tussen duur van de straf en recidive na de detentie; boven 2 jaar juist hogere recidive	SMI	26
47	Nee		Geen verschil in hoogte recidive na detentie	SMI	31
48	Ja		Niet alle onderzoeken hadden een sterk design	SEI	7
49	Waarschijnlijk wel		Korte programma's lijken effectiever dan langere	WEB	66
50	Nee	Werkt wellicht wel als onderwijs langer duurt en na de detentie wordt voortgezet		SEI	2

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
51	Detentie	Gedetineerde zedendelinquenten	Cognitieve gedrags-therapie	Behandelprogramma waarbij door het geven van voorbeelden, het doen van rollenspelen, het oplossen van problemen en het geleidelijk aan oefenen risicogedrag wordt vermeden	Resocialisatie door behandeling
52	Detentie	Jeugdige en volwassen daders	Boot camps	Op militaire leest geschoeide inrichtingen, waar het zwaartepunt ligt op orde en tucht en fysieke uitdaging via lichamelijke arbeid en sport	Resocialisatie door disciplineren
53	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Methadonverstrekking tijdens detentie	Toediening van methadon die de behoefte aan drugs (opiaten) tegengaat	Onschadelijkmaking door toedienen medicijnen
54	Detentie	Drugsverslaafden	Therapeutische gemeenschap	Behandeling van drugsverslaafden in residentiële setting via een duidelijke hiërarchie en commando-structuur	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling
55	Detentie	Drugsverslaafden	Therapeutische gemeenschap	Behandeling van drugsverslaafden in residentiële setting via een duidelijke hiërarchie en commando-structuur	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling
56	Detentie	Drugsverslaafden	Therapeutische gemeenschap	Behandeling van drugsverslaafden in residentiële setting via een duidelijke hiërarchie en commando-structuur	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling
57	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Therapeutische gemeenschap	Behandeling van drugsverslaafden in residentiële setting via een duidelijke hiërarchie en commando-structuur	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling
58	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Milieutherapie in detentie	Zoals Therapeutische gemeenschap; dus ook gebruik van de groep voor individuele veranderingen, maar minder gestructureerd, meer democratisch, minder confronterend dan TG	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door behandeling

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
51	Waarschijnlijk wel			Bij één onderzoek minder recidive. Ander onderzoek had geen sterk design	SEI	2
52	Nee		Wellicht wél effectief indien gecombineerd met maatregelen zoals behandeling van drugsverslaafden en training van sociale vaardigheden en met intensieve begeleiding na vrijlating		PAR	8
53	Nee	Wellicht wel bij heroïnegebruikers indien zij ook andere behandeling krijgen	Gecombineerd met een andere behandeling wellicht wel effectief		PEA	8
54	Ja				PEA	7
55	Ja				LIA	16
56	Ja		Gecombineerd met nazorg	Behandeling duurt 1 jaar	BUL	5
57	Ja				MIT	19
58	Ja		Gecombineerd met nazorg		LIA.	15

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
59	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Boot camps voor drugsverslaafden	Op militaire leest geschoeide inrichtingen, waar het zwaartepunt ligt op orde en tucht en fysieke uitdaging via lichamelijke arbeid en sport	Resocialisatie door disciplineren
60	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Psychotherapie/ counseling in detentie	Groepstherapeutische gesprekken	Resocialisatie door behandeling
61	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Cognitieve gedrags-therapie in detentie	Behandelprogramma waarbij hulp wordt geboden bij het verkrijgen van inzicht in de eigen motieven, bij het erkennen van de consequenties van eigen handelingen, bij de ontwikkeling van nieuwe manieren het eigen gedrag onder controle te houden; dikwijls ook trainingen in het oplossen van problemen, de ontwikkeling van sociale vaardigheden en het tonen van prosociale voorbeelden en het belonen van prosociaal gedrag	Resocialisatie door behandeling
62	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	12-stappen-programma in detentie	Diverse methodes, van het behandelen van de ontkenning van de problemen tot het ondersteunen van een gezonde, verantwoordelijke en abstinente leefwijze	Resocialisatie door behandeling
63	Detentie	Drugsverslaafde gedetineerden	Drugseducatie in detentie	Programma waarin informatie wordt verstrekt over de gevaren van drugsgebruik	Resocialisatie door educatie
64	Detentie-fasering	Daders die voorwaardelijk vrij zijn (probation of parole)	Halfopen inrichtingen (halfwayhouses; worden ook community residential centers, pre-release centers of restitution centers genoemd)	Residentiële voorziening met meer vrijheden en een lager beveiligingsniveau dan in de gevangenis voor veroordeelden of voor hen in afwachting van berechting	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
65	Detentie-fasering	Gedetineerden	Vakopleiding in de gemeenschap	Beroepsonderwijs gegeven buiten de gevangenis	Resocialisatie door educatie

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
59	Nee				PEA	6
60	Nee				PEA	7
61	Waar-schijnlijk wel			Te weinig goed onderzoek	BUL	3
62	Waar-schijnlijk wel			Te weinig goed onderzoek	BUL	2
63	Ja			Lichte afname recidive	MIT	10
64	Onduidelijk	Alternatief voor opsluiting voor mensen die niet geschikt zijn voor een voorwaardelijke vrijheidsstraf of die een overgang nodig hebben na gevangenisstraf		Onderzoek laat gemengde resultaten zien	MCK	79
65	Nee			Slechts 1 goed opgezet onderzoek met als uitkomst meer recidive	MCK	1

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
66	Detentie-fasering	Gedetineerden	Werkverlof	Arbeid buiten de gevangenis aan het eind van de detentie	Resocialisatie door arbeid
67	Detentie-fasering	Gedetineerden	Voortgezette werkprogramma's	Overgangsprogramma's die beginnen in detentie en daarna doorgaan en die geïndividualiseerde voorbereiding op werk geven en daarbij hulp bieden	Resocialisatie door arbeid en het bieden van hulp en steun
68	Detentie-fasering	Gedetineerden	Werkverlofprogramma's onder extra toezicht en controle	Arbeid buiten de gevangenis aan het eind van de detentie	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht; resocialisatie door arbeid
69	Detentie-fasering	Daders die voorwaardelijk vrij zijn (probation of parole)	Halfweghuizen met werkprogramma's	Arbeid en arbeidstoeleiding in residentiële voorziening met meer vrijheden en een lager beveiligingsniveau dan in de gevangenis	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht; resocialisatie door arbeid
70	Detentie-fasering	Drugsverslaafde daders	Drugsbehandeling in de gemeenschap	Hulpverlening buiten de gevangenis	Resocialisatie door behandeling
71	Detentie-fasering	Gedetineerden	Halfopen inrichtingen (halfwayhouses; worden ook community residential centers, pre-release centers of restitution centers genoemd)	Residentiële voorziening met meer vrijheden en een lager beveiligingsniveau dan in de gevangenis en met een regime gericht op de terugkeer in de maatschappij	Incapacitatie door insluiting; resocialisatie door het bieden van hulp en steun
72	Detentie-fasering	Gedetineerden met eerdere veroordelingen en detenties	Werkprogramma's buiten de gevangenis	Arbeid buiten de gevangenis in combinatie met bijvoorbeeld hulp bij zoeken naar werk en het geven van vakopleidingen	Resocialisatie door arbeid en het bieden van hulp en steun
73	Detentie-fasering	Verslaafde gedetineerden	Residential Abuse Treatment (RSAT)	Programma gericht op de ontwikkeling van vaardigheden met drie fasen: relatief korte detentie met veel structuur, halfopen inrichting met minder intensieve behandeling en voorwaardelijke vrijlating met reclasseringstoezicht	Resocialisatie door behandeling
74	Taakstraf	Volwassen daders	Werkstraf in Finland	De taakstraf werd vergeleken met de gevangenisstraf	Afschrikking door toezicht; resocialisatie door arbeid

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
66	Ja			Slechts 1 onderzoek	MCK	1
67	Waarschijnlijk wel	Gedetineerden met hoog recidiverisico		Slechts 1 onderzoek	MCK	1
68	Nee			Slechts 1 onderzoek. Geen sterk design	MCK	1
69	Onduidelijk			Slechts 1 onderzoek. Geen sterk design	MCK	1
70	Waar-schijnlijk wel			Design onderzoek niet altijd sterk genoeg	MCK	10
71	Ja			Naast minder recidive ook minder ernstige vergrijpen	SEI	4
72	Nee	Wellicht effectiever bij first offenders		Geen of een gering (niet significant) gunstig effect	VIS	8
73	Nee			Behandeling bleek weinig consistent	POR	1
74	Ja	Daders die niet eerder gedetineerd zijn geweest		Slechts 1 onderzoek	MVI	1

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
75	Taakstraf	Volwassen daders	Werkstraf in plaats van korte gevangenisstraf in Zwitserland	Doorgaans ongeschoold werk voor non-profit-organisaties, zoals verpleeg- en ziekenhuizen; werk in bossen, de buurt schoonmaken, enz.	Afschrikking door toezicht; resocialisatie door arbeid
76	Vrijheidsbeperking	Jeugdige en jong-volwassen daders	Scared straight	Jonge delinquenten worden meegenomen naar maximaal beveiligde gevangenissen alwaar gedetineerden hen over de verschrikkingen van het gevangenisleven vertellen	Afschrikking door het manifest maken van de dreiging van de straf
77	Vrijheidsbeperking	Jeugdige en volwassen daders	Intensief reclasseringstoezicht	Reclasseringstoezicht met een verhoogd aantal contactmomenten	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
78	Vrijheidsbeperking	Jeugdige en volwassen daders	Intensief reclasseringstoezicht met enigerlei vorm van behandeling	Reclasseringstoezicht met een verhoogd aantal contactmomenten in combinatie met een behandelingscomponent	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht; resocialisatie door het bieden van hulp en steun
79	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Intensief reclasseringstoezicht met huisarrest, ET, uitgaansverbod of drugtests	Reclasseringstoezicht met een verhoogd aantal contactmomenten en aanvullende vormen van toezicht	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
80	Vrijheidsbeperking	Daders met een laag recidiverisico; gedetineerden die voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld	Huisarrest	Het opleggen en handhaven van een uitgaansverbod	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
81	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Elektronisch huisarrest	Uitgaansverbod met controle via elektronische pols-, enkel- of halsband	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
82	Vrijheidsbeperking	Zeden-delinquenten	Cognitieve gedrags-gerichte behandeling van zedendelinquenten buiten de inrichting	Programma waarin wordt ingegaan op specifieke denk- en gedragsproblemen	Resocialisatie door behandeling
83	Vrijheidsbeperking	Drugsverslaafde daders	Intensief reclasseringstoezicht	Meer verwijzingen en intensiever toezicht in de gemeenschap	Afschrikking door toezicht
84	Vrijheidsbeperking	Drugsverslaafde daders	Drug court	Rechtbank gericht op de behandeling van drugsverslaafden; zij moeten zich regelmatig melden	Incapacitatie en afschrikking door toezicht; resocialisatie door behandeling

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
75	Ja	Niet bij daders met hoog recidiverisico		Slechts 1 onderzoek; random indeling van onderzochten bij behandelde en controlegroep	KIL	1
76	Nee			Leidt soms zelfs tot meer recidive	MCK	2
77	Nee			Leidt soms zelfs tot meer recidive	MCK	12
78	Waarschijnlijk wel			Design van onderzoek niet sterk genoeg	MCK	4
79	Nee			Er worden vaker technische overtredingen geconstateerd dan bij gewoon reclaseringstoezicht en het resulteert vaker in terugzending naar de gevangenis	GEN	47
80	Onduidelijk			Design van onderzoek niet sterk genoeg	MCK	6
81	Nee				MCK	2
82	Ja				MCK	5
83	Nee				MCK	3
84	Waarschijnlijk wel			Te weinig goed onderzoek	MCK	3

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
85	Vrijheidsbeperking	Rijders onder invloed	Programma's voor rijden onder invloed	Extramurale behandelprogramma's	Resocialisatie door behandeling
86	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Diversieprogramma's	Behandeling in de gemeenschap in het kader van opschorting van de vervolging	Resocialisatie door behandeling
87	Vrijheidsbeperking	Zeden-delinquenten	Gedragsbehandeling in de gemeenschap	Het ontmoedigen van risicogedrag door conditioneringstechnieken	Resocialisatie door behandeling
88	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Diverse vrijheidsbeperkende en andere verplichtende sancties (ET, boetes, schadevergoeding, intensief reclasseringstoezicht, scared straight of drugs-tests)	Vergelijking tussen zwaardere en lichtere sancties uitgevoerd in de gemeenschap	Afschrikking door opleggen zware straf
89	Vrijheidsbeperking	Verslaafde daders	Behandeling onder drang	Verslaafden krijgen de keuze tussen behandeling en detentie	Resocialisatie door behandeling
90	Vrijheidsbeperking	Dronken rijders	Maatregelen tegen rijden onder invloed	Diverse modaliteiten en combinaties daarvan zoals reclasseringstoezicht, educatie, psychotherapie/counseling	Incapacitatie door toezicht; resocialisatie door behandeling
91	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Elektronisch toezicht in plaats van gevangenisstraf	De onder toezicht geplaatste draagt een enkel-, arm- of halsband, waardoor op afstand valt na te gaan of hij zich op de voorgeschreven plaats bevindt	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
85	Waarschijnlijk wel	Daders die hun rijbewijs terug willen, die niet ernstig verslaafd zijn (alcohol of drugs) en een zekere intelligentie en motivatie hebben			EKG	5
86	Ja				RED	4
87	Ja			Slechts 2 onderzoeken	GAL	2
88	Nee			Geen verschillen in hoogte recidive	SMI	74
89	Onduidelijk			Geen significant verschil indien men men onder drang behandelde verslaafden vergelijkt met controlegroep van behandelde verslaafden op wie geen drang werd uitgeoefend	STE	12
90	Ja		De aanpak multimaat is, een combinatie van educatie en psychotherapie/counseling of een combinatie van behandeling en reclasseringstoezicht		WEL	105
91	Nee		Gecombineerd met behandeling kan ET tot minder recidive leiden	Groep onder ET bleek vaak minder zware groep dan gedetineerden	VOL	5

Nr.	Type sanctie	Doelgroep	Interventie	Omschrijving	Veronderstelde werking
92	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Elektronisch toezicht als aanvulling op reclasseringstoezicht	De onder toezicht geplaatste draagt een enkel-, arm- of halsband, waardoor op afstand valt na te gaan of hij zich op de voorgeschreven plaats bevindt	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
93	Vrijheidsbeperking	Volwassen daders	Elektronisch toezicht in plaats van voorlopige hechtenis	De onder toezicht geplaatste draagt een enkel-, arm- of halsband, waardoor op afstand valt na te gaan of hij zich op de voorgeschreven plaats bevindt	Afschrikking en incapacitatie door verhoogd toezicht
94	Vrijheidsbeperking	Verslaafde daders	Drug court	Verplicht toezicht door een op behandeling georiënteerd drug court als alternatief voor detentie	Incapacitatie en afschrikking door toezicht; resocialisatie door behandeling
95	Vrijheidsbeperking	Verslaafde daders	Drug court Cincinnati	Regelmatige tests op drugsgebruik, regelmatig contact met de rechter, intra- en extramurale behandeling en nazorg	Incapacitatie en afschrikking door toezicht; resocialisatie door behandeling
96	Vrijheidsbeperking	Verslaafde daders	Drug court (Baltimore city drug treatment court, BDTC)	Regelmatig contact met rechter, urinetests en behandeling	Incapacitatie en afschrikking door toezicht; resocialisatie door behandeling

Nr.	Werkt het...?	Vooral bij...	Vooral als...	Opmerking	Bron	Aantal studies
92	Onduidelijk		Werkt alleen als het met reclasseringstoezicht wordt gecombineerd	Onderzoek laat gemengde resultaten zien. ET-groep bestaat vaak uit zwaardere daders dan groep met alleen reclasseringstoezicht	VOL	10
93	Onduidelijk	Arrestanten houden ET minder vaak vol dan veroordeelden; ET dus geschikter voor veroordeelden		ET-groepen en controlegroepen niet goed vergelijkbaar	VOL	5
94	Nee			Effect nergens overtuigend aangetoond, maar onderzoeken hadden methodologische beperkingen	AND	7
95	Ja		Hoe frequenter het contact met de rechter, hoe kleiner de kans op arrestatie wegens een drugsgerelateerd delict	Slechts 1 onderzoek; afname van recidive voor aan drugs gerelateerde vergrijpen, geen effect op recidive in het algemeen	LIS	1
96	Ja	Heroïneverslaafden		Slechts 1 onderzoek; random indeling van onderzochten bij behandelde en controlegroep	GOT	1
				Totaal aantal studies		1013

Bijlage 2

Indeling van afdoeningen en vonnissen

Strafzaken kunnen worden afgedaan met meer dan één ‘vonnisonderdeel’. Tabel B1 geeft aan welke vonnissen in de justitiële documentatie worden bijgehouden. Bij de Recidivemonitor wordt de afdoening van een zaak ingedeeld in één van zeven hoofdcategorieën. Daarnaast zijn er drie restcategorieën. Het vonnisonderdeel dat het eerste in de tabel voorkomt, is bepalend voor de indeling. Een zaak waarin zowel een boete als een onvoorwaardelijke gevangenisstraf wordt opgelegd, wordt dus ingedeeld bij de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen. Een zaak waarbij vrijspraak volgt op één feit en een boete op een ander, valt in de categorie geldstraffen.

Tabel B1 Afdoeningen in de OBD; naar hoofdcategorie

- 1 *Vrijheidsbeperkende maatregelen*
plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders, plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, strafrechtelijke ondertoezichtstelling, strafrechtelijke opvang verslaafden, (jeugd-)tbs met bevel tot verpleging, tbs met voorwaarden, (jeugd-)tbs zonder bevel tot verpleging, terbeschikkingstelling regering
- 2 *Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen*
arrest, gevangenisstraf, hechtenis, jeugddetentie, levenslange gevangenisstraf, militaire detentie, plaatsing in een rijkswerkinrichting, plaatsing in een tuchtschool
- 3 *Taakstraffen*
waarvan leerstraffen:
deelname aan een alcohol verkeerscursus als bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke vrijheidsstraf, leerproject, leerstraf, transactie leerproject en leerstraf
waarvan werkstraffen:
dienstverlening als bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke vrijheidsstraf, onbetaalde arbeid ten algemenen nutte, transactie arbeid ten algemenen nutte, arbeid schadeherstel en werkstraf, werkstraf, dienstverlening in het kader van een beleidssepet
- 4 *Voorwaardelijke vrijheidsstraffen*
arrest, gevangenisstraf, hechtenis, jeugddetentie, militaire detentie, plaatsing in een rijkswerkinrichting, plaatsing in een tuchtschool
- 5 *Geldstraffen*
boete, gedeeltelijke toewijzing civiele vordering, maatregel van schadevergoeding, storting in het waarborgfonds, schadevergoeding, storting in het schadefonds geweldsmisdrijven en storten ten gunste van een instelling als bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke vrijheidsstraf, toewijzing civiele vordering, transactie geldsom, schadevergoeding en waarborgsom
- 6 *(Overige) transacties*
afstand doen van voorwerpen, voorwaarde tot presteren, opvolgen aanwijzingen instantie, ontneming voordeel (art. 36 WED), uitlevering voorwerp

7 *Beleidssepot / geen straf of maatregel*

ander dan strafrechtelijk ingrijpen, beperkte kring, civiel en administratief recht, civielrechtelijke jeugdmaatregel, door feit of gevolgen getroffen, gering aandeel in feit, gering feit, geringe strafwaardigheid feit, gevoegd bij een niet-COMPAS-zaak / dubbel geregistreerde zaak, gewijzigde omstandigheden, gezondheidstoestand, krijgstuuchtelijk afgedaan, landsbelang, leeftijd, leidinggever vervolgd, maatschappelijk belangenconflict, medeschuld van benadeelde, niet vervolgd, onvoldoende nationaal belang, oud feit, recente bestraffing, rechtspersoon wordt vervolgd, reclasseringsbelang, sociale fraude (niet strafbaar), strafrechtelijke jeugdmaatregel, tbs, ter verjaring opgelegd, verdachte onvindbaar, verhouding tot benadeelde geregeld, verjaard, vervolging in strijd met belang benadeelde en wetswijziging, berisping, mondelinge waarschuwing, schriftelijke waarschuwing, schuldig zonder oplegging van straf, schuldig zonder oplegging van straf of maatregel

A *Voegingen*

voeging ad informandum, voeging ter berechting, voeging ter zitting

B *Technische sepots, vrijspraken en technische beslissingen*

technisch sepot burgerlijk rechter niet bevoegd, dader niet strafbaar, feit niet strafbaar, geen wettig bewijs, niet ontvankelijk, onrechtmatig verkregen bewijs en ten onrechte als verdachte vermeld, dagvaarding nietig, dagvaarding hoger beroep nietig, oproeping nietig, oproeping hoger beroep nietig, rechter niet bevoegd, veroordeelde niet ontvankelijk, vrijspraak

C *Overig*

benadeelde partij niet ontvankelijk, benadeelde partij gedeeltelijk niet ontvankelijk, gedeeltelijke ontzegging bepaalde rechten, gedeeltelijke ontzegging van bepaalde bevoegdheden, gehele ontzegging bepaalde bevoegdheden, gehele ontzegging bepaalde rechten, ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel, ontslag van rechtsvervolging (strafbaar), ontslag van rechtsvervolging (niet strafbaar), onttrekking aan het verkeer, ontzegging rijbevoegdheid, ontzegging uitoefenen bevoegdheid luchtvaart, ontzetting bekleden ambt, ontzetting bepaalde beroepen, ontzetting gewapende macht, ontzetting kiesrecht en verkiesbaarheid, ontzetting raadsman of bewindvoerder, openbaarmaking vonnis, rechter niet in staat met betrekking tot beslag, stilleggen onderneming, tenietdoening wederrechtelijke verrichtingen, ter beschikking rechthebbende tot 3 maanden na onherroepelijk vonnis, teruggave inbeslaggenomen goederen, verbeurdverklaring, verrichten hetgeen wederrechtelijk is nagelaten, verrichten prestaties tot goedmaken

Bijlage 3

Indeling misdrijven naar aard en ernst

Misdrijven kunnen worden ingedeeld in zeven klassen: vermogen zonder gebruikmaking van geweld, vermogen met gebruikmaking van geweld, agressie (inclusief vernieling en openbare orde), zeden, Opiumwet, verkeer en overig. De laatste groep omvat bijvoorbeeld overtredingen van de Wet wapens en munitie en economische delicten.

Bij de analyses van de Recidivemonitor wordt onderscheid gemaakt tussen lichte, middelzware en zware criminaliteit. In de categorie 'lichte criminaliteit' vallen feiten met een wettelijke strafdreiging van minder dan 4 jaar. In de categorie 'middelzware criminaliteit' vallen alle feiten met een strafdreiging van 4 tot 8 jaar.⁷⁸ Feiten met een strafdreiging van 8 jaar of meer vallen in de categorie 'zware criminaliteit'. Wanneer uit de delictinformatie in de OBJD niet blijkt welke strafdreiging van toepassing is, wordt de laagste strafdreiging gekozen.

De tabellen B2, B3 en B4 geven een overzicht van de strafdreiging van de vaakst voorkomende delicten (peiljaar 2006).⁷⁹ Aan artikelen anders dan uit het Wetboek van Strafrecht, de Opiumwet, de Wegenverkeerswet en de Wegenverkeerswet 1997, de Vuurwapenwet of de Wet wapens en munitie worden geen strafdreigingen toegevoegd.

Tabel B2 Relatief lichte criminaliteit (strafdreiging minder dan 4 jaar)

Wet	Artikel	Strafdreiging	Delictcategorie	Omschrijving
Auteurswet	31A/C	1 jaar	overig	Opzettelijke inbreuk
Opiumwet	2/C	6 mnd.	drugs	Verbodsbepalingen m.b.t. middelenlijst I
Opiumwet	3/B	1 mnd.	drugs	Verbodsbepalingen m.b.t. middelenlijst II
Wetboek van Strafrecht	138/1	6 mnd.	vernieling, lichte agressie en openbare orde	Huisvredebreuk
Wetboek van Strafrecht	180	1 jaar	vernieling, lichte agressie en openbare orde	Wederspanningheid
Wetboek van Strafrecht	184/1	3 mnd.	vernieling, lichte agressie en openbare orde	Niet voldoen aan ambtelijk bevel
Wetboek van Strafrecht	266/1	3 mnd.	overig	Eenvoudige belediging
Wetboek van Strafrecht	266/1 + 267/2	2 mnd.	overig	Eenvoudige belediging
Wet milieubeheer	10.2/1	n.v.t.	overig	Gemeentelijke afvalstoffenverordening
Wet milieubeheer	10.23/1	n.v.t.	overig	Ontdoen (afvalstoffen) buiten inrichting

⁷⁸ Ook feiten met een strafdreiging van minder dan 4 jaar, maar waarvoor een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven, vallen in deze categorie. Artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering geeft een overzicht van de desbetreffende feiten.

⁷⁹ Samen vormen de opgesomde delicten circa drie kwart van alle misdrijven aangemeld bij het OM.

Tabel B2 Relatief lichte criminaliteit (strafdreiging minder dan 4 jaar) (vervolg)

Wet	Artikel	Strafdreiging	Delictcategorie	Omschrijving
Wegenverkeerswet 1994	7/1/A	3 mnd.	verkeer	Verlaten plaats ongeval
Wegenverkeerswet 1994	8	3 mnd.	verkeer	Besturen onder invloed
Wegenverkeerswet 1994	9/1	3 mnd.	verkeer	Besturen na ontzegging rijbevoegdheid
Wegenverkeerswet 1994	9/2	3 mnd.	verkeer	Besturen na ongeldigverklaring rijbewijs
Wet wapens en munitie	13/1	9 mnd.	overig	Verbodsbepaling voor wapens van categorie I
Wet wapens en munitie	26/1	9 mnd.	overig	Verbod voorhanden hebben

Tabel B3 Middelzware criminaliteit (strafdreiging 4 tot 8 jaar)*

Wet	Artikel	Strafdreiging	Delictcategorie	Omschrijving
Wetboek van Strafrecht	141/1	4½ jaar	vernieling, lichte agressie en openbare orde	Gezamenlijke openlijke geweldpleging
Wetboek van Strafrecht	285/1	2 jaar	geweld	Bedreiging met misdrijf
Wetboek van Strafrecht	300/1	3 jaar	geweld	Mishandeling
Wetboek van Strafrecht	310	4 jaar	vermogen zonder geweld	Diefstal
Wetboek van Strafrecht	311/1/4	6 jaar	vermogen zonder geweld	Diefstal onder verzwarende omstandigheden
Wetboek van Strafrecht	311/1/5	6 jaar	vermogen zonder geweld	Diefstal onder verzwarende omstandigheden
Wetboek van Strafrecht	350/1	2 jaar	vernieling, lichte agressie en openbare orde	Zaakbeschadiging
Wetboek van Strafrecht	416/1/A	4 jaar	vermogen zonder geweld	Opzetheling

* Delicten met een lagere strafdreiging maar waarvoor wel voorlopige hechtenis kan worden opgelegd, vallen ook in de categorie 'middelzware criminaliteit'.

Tabel B4 Zware criminaliteit (strafdreiging meer dan 8 jaar)

Wet	Artikel	Strafdreiging	Delictcategorie	Omschrijving
Opiumwet	2/A + opzet	12 jaar	drugs	Verbodsbepalingen m.b.t. middelenlijst I
Opiumwet	2/B + opzet	8 jaar	drugs	Verbodsbepalingen m.b.t. middelenlijst I
Wetboek van Strafrecht	157/1	12 jaar	vernieling, lichte agressie en openbare orde	Veroorzaking van brand enz.
Wetboek van Strafrecht	242	12 jaar	geweld	Verkrachting
Wetboek van Strafrecht	246	8 jaar	geweld	Feitelijke aanranding der eerbaarheid
Wetboek van Strafrecht	287	15 jaar	geweld	Doodslag
Wetboek van Strafrecht	302/1	8 jaar	geweld	Zware mishandeling
Wetboek van Strafrecht	312/1	9 jaar	geweld	Diefstal met geweld of bedreiging

Bijlage 4

Overzicht parameters

voorspellingsmodellen

Tabellen B5 tot en met B9 geven de parameters van de vijf voorspellingsmodellen die zijn gebruikt om de ruwe recidivepercentages in de opeenvolgende cohorten van de verschillende daderpopulaties te corrigeren (zie 3.5). Per sector wordt aangegeven welke factoren daarbij van belang zijn en hoe zij samenhangen met de kans op recidive. Voor de interpretatie van de hazard ratio, zie de laatste sectie van paragraaf 3.4.2.

Tabel B5 Modelschattingen voor de voorspelling van de kans op strafrechtelijke recidive bij volwassen daders met een strafzaak afgedaan in de periode 1997-2004

Factor	hazard ratio	sign.	95%-betrouwbaarheids-interval
<i>Leeftijd bij inschrijving van de uitgangszaak</i>	0,967	0,000	0,966 - 0,969
<i>Kwadraat van leeftijd</i>	1,000	0,000	1,000 - 1,000
<i>Aantal eerdere justitiecontacten</i>			
0 eerdere contacten	1		
1 eerder contact	1,486	0,000	1,468 - 1,503
2 eerdere contacten	1,938	0,000	1,912 - 1,963
3 eerdere contacten	2,266	0,000	2,233 - 2,299
4 eerdere contacten	2,504	0,000	2,464 - 2,545
5 eerdere contacten	2,743	0,000	2,696 - 2,791
6 eerdere contacten	2,872	0,000	2,817 - 2,928
7 eerdere contacten	3,058	0,000	2,997 - 3,121
8 eerdere contacten	3,151	0,000	3,082 - 3,221
9 eerdere contacten	3,294	0,000	3,217 - 3,372
10 eerdere contacten	3,396	0,000	3,313 - 3,482
11 ≤ 15 eerdere contacten	3,658	0,000	3,587 - 3,730
16 ≤ 20 eerdere contacten	3,926	0,000	3,835 - 4,020
≥ 21 eerdere contacten	4,507	0,000	4,395 - 4,622
<i>Type delict uitgangszaak</i>			
Geweld	1		
Zeden	0,752	0,000	0,725 - 0,780
Vermogen met geweld	1,198	0,000	1,174 - 1,223
Vermogen zonder geweld	1,109	0,000	1,098 - 1,120
Vernieling, lichte agressie, openbare orde	1,037	0,000	1,025 - 1,049
Drugs	0,946	0,000	0,931 - 0,960
Verkeer	1,011	0,023	1,001 - 1,021
Overig	0,870	0,000	0,859 - 0,881

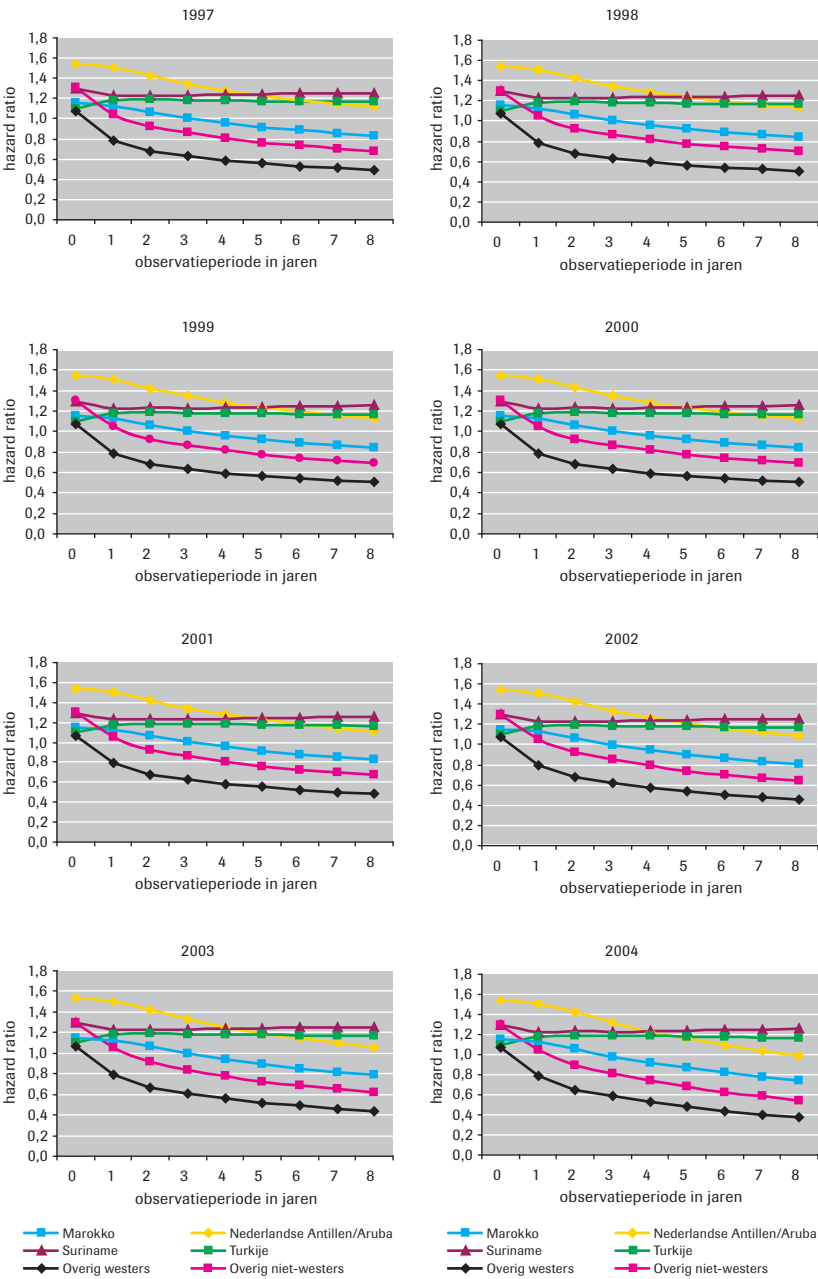
Tabel B5 Modelschattingen voor de voorspelling van de kans op strafrechtelijke recidive bij *volwassen daders* met een strafzaak afgedaan in de periode 1997-2004 (vervolg)

Factor	hazard ratio	sign.	95%-betrouwbaarheids-interval
<i>Sekse</i>			
Man	1		
Vrouw	0,753	0,000	0,746 - 0,761
<i>Aantal eerdere zeer ernstige delicten</i>	1,060	0,000	1,055 - 1,066
<i>Aantal eerdere opgelegde boetes</i>	1,022	0,000	1,020 - 1,024
<i>Ophelderingspercentage</i>	1,004	0,013	1,000 - 1,008
<i>Strafzaakdichtheid*</i>	1,872	0,000	1,849 - 1,894
<i>Geboorteland</i>			
Nederland	1		
Marokko	1,326	0,000	1,167 - 1,507
Nederlandse Antillen/Aruba	1,509	0,000	1,325 - 1,719
Suriname	1,392	0,000	1,238 - 1,565
Turkije	0,977	0,809	0,807 - 1,182
Overig westers	1,486	0,000	1,316 - 1,679
Overig niet-westers	1,619	0,000	1,446 - 1,814
<i>Jaar van afdoening</i>			
1997	1		
1998	1,013	0,425	0,891 - 1,151
1999	1,137	0,022	1,004 - 1,289
2000	1,202	0,002	1,062 - 1,361
2001	1,034	0,300	0,912 - 1,173
2002	1,125	0,030	0,995 - 1,271
2003	1,078	0,113	0,955 - 1,216
2004	1,126	0,027	0,998 - 1,271
<i>Constante</i>	0,001	0,000	0,001 - 0,001

* De 'strafzaakdichtheid' is gerelateerd aan de Copas rate (Francis, Harman & Humphreys, 2005). Ze geeft aan hoe snel de justitiecontacten elkaar in de actieve periode van de strafrechtelijke carrière hebben opgevolgd. Ze wordt als volgt berekend: strafzaakdichtheid = $\sqrt{\text{totaal aantal zaken} / (\text{carrièrelengte in jaren} + 1)}$.

In het model voor de volwassen daders fungeerde naast het jaar van afdoening ook het geboorteland als stratum. Figuur B1 geeft de baseline-schattingen van de hazard ratio's voor de verschillende geboortelanden weer. De daders geboren in Nederland vormen de referentiegroep.

Figuur B1 Baselines van de hazard ratios voor volwassen daders met een strafzaak afgedaan in acht opeenvolgende jaren; naar geboorteland

Tabel B6 Modelschattingen voor de voorspelling van de kans op strafrechtelijke recidive bij *jeugdige daders* met een strafzaak afgedaan in de periode 1997-2004

Factor	hazard ratio	sign.	95%-betrouwbaarheids-interval
<i>Kwadraat van leeftijd</i>	0,998	0,000	0,998 - 0,998
<i>Aantal eerdere justitiecontacten</i>			
0 eerdere contacten	1		
1 eerder contact	1,349	0,000	1,294 - 1,406
2 eerdere contacten	1,647	0,000	1,561 - 1,738
3 eerdere contacten	1,798	0,000	1,688 - 1,916
4 eerdere contacten	1,930	0,000	1,792 - 2,077
5 eerdere contacten	2,063	0,000	1,898 - 2,244
6 eerdere contacten	2,233	0,000	2,025 - 2,462
7 eerdere contacten	2,310	0,000	2,053 - 2,598
8 eerdere contacten	2,349	0,000	2,054 - 2,687
9 eerdere contacten	2,473	0,000	2,117 - 2,889
10 eerdere contacten	2,883	0,000	2,410 - 3,448
11 ≤ 15 eerdere contacten	2,589	0,000	2,241 - 2,992
16 ≤ 20 eerdere contacten	2,329	0,000	1,736 - 3,126
≥ 21 eerdere contacten	3,035	0,000	1,963 - 4,694
<i>Type delict uitgangszaak</i>			
Geweld	1		
Zeden	0,735	0,000	0,697 - 0,776
Vermogen met geweld	1,194	0,000	1,157 - 1,232
Vermogen zonder geweld	1,056	0,000	1,033 - 1,080
Vernieling, lichte agressie, openbare orde	0,892	0,000	0,871 - 0,914
Drugs	0,837	0,000	0,785 - 0,893
Verkeer	0,804	0,000	0,768 - 0,842
Overig	0,693	0,000	0,668 - 0,720
<i>Sekse</i>			
Man	1		
Vrouw	0,478	0,000	0,466 - 0,490
<i>Aantal eerdere zeer ernstige delicten</i>	0,968	0,002	0,947 - 0,988
<i>Strafzaakdichtheid</i>	1,549	0,000	1,477 - 1,625
<i>Geboorteland</i>			
Nederland	1		
Marokko	1,306	0,000	1,261 - 1,354
Nederlandse Antillen/Aruba	1,384	0,000	1,330 - 1,442
Suriname	1,146	0,000	1,083 - 1,213
Turkije	0,919	0,015	0,858 - 0,984
Overig westers	0,737	0,000	0,708 - 0,766
Overig niet-westers	0,946	0,000	0,917 - 0,975
<i>Constante</i>	0,001	0,000	0,001 - 0,001

Tabel B7 Modelschattingen voor de voorspelling van de kans op strafrechtelijke recidive bij *gedetineerden* uitgestroomd in de periode 1997-2004

Factor	hazard ratio	sign.	95%-betrouwbaarheids-interval
<i>Aantal eerdere justitiecontacten</i>			
0 eerdere contacten	1		
1 eerder contact	1,416	0,000	1,342 - 1,494
2 eerdere contacten	1,802	0,000	1,706 - 1,904
3 eerdere contacten	1,993	0,000	1,883 - 2,109
4 eerdere contacten	2,276	0,000	2,148 - 2,412
5 eerdere contacten	2,353	0,000	2,214 - 2,500
6 eerdere contacten	2,558	0,000	2,406 - 2,720
7 eerdere contacten	2,600	0,000	2,439 - 2,772
8 eerdere contacten	2,696	0,000	2,523 - 2,881
9 eerdere contacten	2,821	0,000	2,636 - 3,020
10 eerdere contacten	2,957	0,000	2,757 - 3,172
11 ≤ 15 eerdere contacten	3,119	0,000	2,943 - 3,305
16 ≤ 20 eerdere contacten	3,406	0,000	3,198 - 3,628
≥ 21 eerdere contacten	3,821	0,000	3,565 - 4,094
<i>Type delict uitgangzaak</i>			
Geweld	1		
Zeden	0,793	0,000	0,733 - 0,858
Vermogen met geweld	1,158	0,000	1,115 - 1,203
Vermogen zonder geweld	1,153	0,000	1,118 - 1,190
Vernieling, lichte agressie, openbare orde	1,033	0,150	0,988 - 1,079
Drugs	0,900	0,000	0,866 - 0,935
Verkeer	0,929	0,001	0,888 - 0,972
Overig	0,883	0,000	0,831 - 0,938
Overtreding (kantonfeit)	1,099	0,329	0,909 - 1,330
Geen uitgangzaak/geen delictinformatie	0,942	0,001	0,909 - 0,976
<i>Geboorteland</i>			
Nederland	1		
Marokko	0,966	0,040	0,934 - 0,998
Nederlandse Antillen/Aruba	1,311	0,000	1,270 - 1,355
Suriname	1,193	0,000	1,158 - 1,228
Turkije	1,017	0,504	0,968 - 1,068
Overig westers	0,799	0,000	0,770 - 0,829
Overig niet-westers	0,937	0,000	0,905 - 0,971
<i>Strafzaakdichtheid</i>	1,810	0,000	1,754 - 1,868
<i>Leeftijd bij uitstroom</i>	0,977	0,000	0,976 - 0,978
<i>Aantal eerdere zeer ernstige delicten</i>	1,040	0,000	1,034 - 1,045
<i>Aantal eerdere opgelegde boetes</i>	1,015	0,000	1,011 - 1,020
<i>Sekse</i>			
Man	1		
Vrouw	0,862	0,000	0,830 - 0,894
<i>Constante</i>	0,001	0,000	0,001 - 0,001

Tabel B8 Modelschattingen voor de voorspelling van de kans op strafrechtelijke recidive bij *pupillen van justitiële jeugdinrichtingen* uitgestroomd in de periode 1997-2004

Factor	hazard ratio	sign.	95%-betrouwbaarheids-interval
<i>Sekse</i>			
Man	1		
Vrouw	0,523	0,000	0,491 - 0,557
<i>Etnische achtergrond</i>			
Nederland	1		
Overig westers	1,022	0,684	0,920 - 1,134
Marokko	1,306	0,000	1,241 - 1,375
Turkije	1,000	0,998	0,929 - 1,076
Suriname	1,165	0,000	1,103 - 1,231
Nederlandse Antillen/Aruba	1,315	0,000	1,215 - 1,423
Overig niet-westers	0,967	0,198	0,918 - 1,018
<i>Leeftijd bij inschrijving van de 1e strafzaak</i>	0,931	0,000	0,921 - 0,941
<i>Aantal eerdere justitiecontacten</i>	1,030	0,000	1,020 - 1,039
<i>Type delict uitgangszaak</i>			
Geweld (excl. zeden en vermogen met geweld)	1		
Zeden	0,763	0,000	0,684 - 0,851
Vermogen met geweld	1,106	0,003	1,036 - 1,181
Vermogen geen geweld	1,286	0,000	1,204 - 1,375
Vernieling/lichte agressie/openbare orde	1,050	0,256	0,965 - 1,144
Drugs	0,989	0,841	0,888 - 1,101
N.v.t. of onbekend	0,879	0,002	0,811 - 0,952
<i>Verblijfstitel</i>			
Strafrechtelijk	1		
Civielrechtelijk	1,202	0,000	1,133 - 1,274
<i>Strafrechtelijk verleden</i>			
Eerdere justitiecontacten	1		
Geen eerdere justitiecontacten	0,586	0,000	0,536 - 0,641
<i>Strafzaakdichtheid</i>	1,332	0,000	1,264 - 1,403
<i>Constante</i>	0,003	0,005	0,000 - 0,102

Tabel B9 Modelschattingen voor de voorspelling van de kans op strafrechtelijke recidive bij *terbeschikkinggestelden* uitgestroomd in de periode 1974-2003

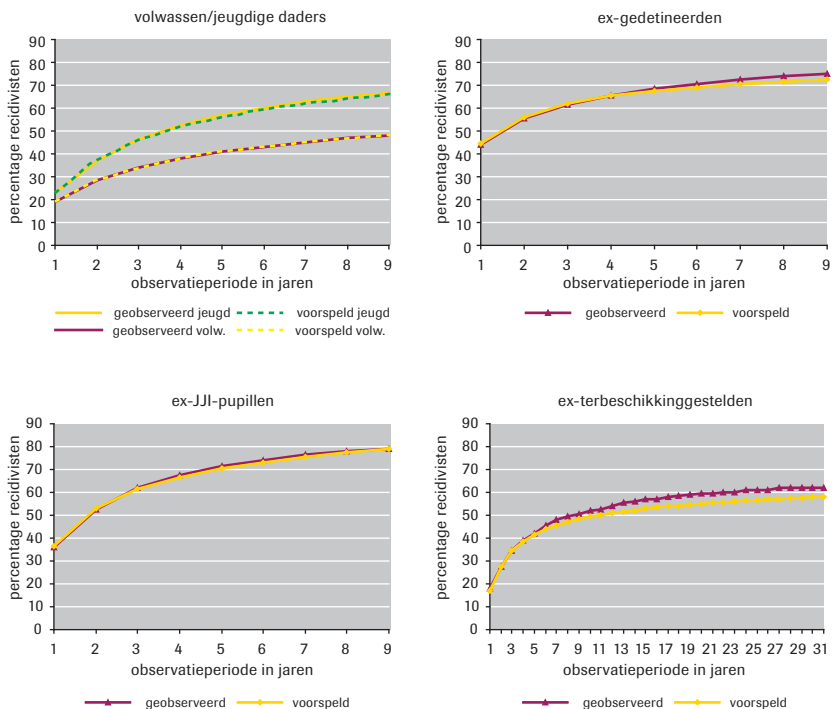
Factor	hazard ratio	sign.	95%-betrouwbaarheids-interval
<i>Sekse</i>			
Man	1		
Vrouw	0,603	0,009	0,411 - 0,883
<i>Vermogen-component in uitgangszaak</i>			
Nee	1		
Ja	1,720	0,000	1,488 - 1,988
<i>Agressie-component in uitgangszaak</i>			
Nee	1		
Ja	0,781	0,000	0,686 - 0,889
<i>Geboorteland</i>			
Nederland	1		
Buitenland	0,793	0,012	0,662 - 0,950
<i>Leeftijd bij uitstroom</i>	0,961	0,000	0,953 - 0,969
<i>Aantal eerdere contacten</i>	1,018	0,000	1,010 - 1,026
<i>Ophelderingspercentage</i>	1,039	0,137	0,988 - 1,092

Bijlage 5

Geobserveerde en voorspelde recidive in vijf onderzoekspopulaties

Figuur B2 geeft de precisie waarmee de geobserveerde recidive in de vijf daderpopulaties met de parametrische Cox modellen kon worden voorspeld. Bij de volwassen daders, de jeugdige daders en de ex-gedetineerden werd het model gevalideerd op de helft van de totale populatie over de periode 1997-2004. Bij de ex-JJI-pupillen en de ex-terbeschikkinggestelden werd in verband met de geringere aantallen gebruikgemaakt van een *k-fold crossvalidation* procedure. De parameters van het model werden gefit op basis van de gegevens van 90% van de totale populatie en de kwaliteit van de voorspelling werd getest op de overige tien. Deze twee stappen, dus zowel het fitten als de validatie, werden negen keer herhaald. Steeds werden dus andere groepen van 90 en 10% van de totale populatie gebruikt. De figuur toont het gemiddelde resultaat van de 10 iteraties. Bij de ex-terbeschikkinggestelden werd de 'ernstige recidive' voorspeld. Bij de overige onderzoeksgroepen vormde de 'algemene recidive' de uitkomstmaat. Zie paragraaf 3.3.2 voor de definities.

Figuur B2 Geobserveerde en voorspelde recidive in de valideringssteekproeven van vijf onderzoekspopulaties

Bijlage 6

Achtergrondkenmerken van justitiabelen

Tabel B10 Volwassen daders met een strafzaak; naar jaar van afdoening (kolom%)

	1997 n=139.476	1998 n=138.207	1999 n=139.590	2000 n=136.615	2001 n=138.742	2002 n=147.273	2003 n=168.253	2004 n=169.731
<i>Sekse</i>								
Man	85,5	85,5	85,2	85,9	86,0	85,7	85,6	85,5
Vrouw	14,5	14,5	14,8	14,1	14,0	14,3	14,4	14,5
<i>Leeftijd</i>								
12-17 jaar	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,4	0,4	0,5
18-24 jaar	23,3	23,8	23,9	24,5	24,9	25,5	25,4	25,9
25-29 jaar	17,9	17,9	17,4	16,8	15,8	15,0	14,4	13,9
30-39 jaar	27,9	27,8	28,2	28,5	28,2	28,1	27,8	27,1
40-49 jaar	17,1	16,8	16,8	16,8	17,4	17,6	18,2	18,6
50 jaar of ouder	13,3	13,2	13,1	12,8	13,1	13,3	13,8	14,0
<i>Geboorteland</i>								
Nederland	69,8	69,6	68,5	68,4	67,5	67,5	67,8	68,7
Marokko	3,5	3,6	3,8	3,7	3,6	3,5	3,6	3,5
Nederlandse Antillen	2,5	2,7	2,9	3,2	3,2	3,6	3,7	3,3
Suriname	5,1	4,9	4,7	4,6	4,3	4,2	4,2	4,5
Turkije	3,2	3,2	3,2	3,0	3,0	3,0	3,1	3,0
Overige westers	9,3	9,1	9,3	9,3	10,0	9,8	8,9	8,7
Overige niet-westers	6,0	6,3	6,9	7,4	7,9	8,1	8,1	7,6
<i>Type delict</i>								
Openbare orde*	8,5	9,3	9,9	10,4	10,5	10,5	10,0	10,5
Vermogen zonder geweld	29,9	29,1	28,5	26,8	25,5	25,2	24,0	23,0
Vermogen met geweld	1,6	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,5	1,5
Geweld	8,4	9,1	9,9	10,6	11,4	11,6	12,3	13,3
Zeden	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
Drugs	5,0	5,4	5,1	4,9	5,7	6,5	6,5	7,4
Verkeer	29,7	29,8	28,9	29,6	30,1	29,5	30,6	29,4
Overig misdrijf	13,2	12,6	13,0	13,4	12,9	12,7	13,1	13,1
Overtreding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Strafrechtelijk verleden</i>								
0 eerdere contacten	43,4	44,0	42,3	41,4	42,3	41,9	41,4	41,1
1-2 eerdere contacten	25,0	24,3	24,9	24,9	24,7	24,9	25,4	25,7
3-4 eerdere contacten	10,2	10,0	10,2	10,5	10,2	10,4	10,7	10,7
5-10 eerdere contacten	11,2	11,1	11,6	11,9	11,8	11,7	11,8	12,0
11-19 eerdere contacten	5,0	5,1	5,4	5,5	5,3	5,3	5,3	5,2
≥ 20 eerdere contacten	5,2	5,4	5,6	5,8	5,7	5,7	5,4	5,3

Tabel B10 Volwassen daders met een strafzaak; naar jaar van afdoening (kolom%) (vervolg)

	1997 n=139.476	1998 n=138.207	1999 n=139.590	2000 n=136.615	2001 n=138.742	2002 n=147.273	2003 n=168.253	2004 n=169.731
<i>Leeftijd 1e strafzaak</i>								
12-17 jaar	18,1	18,5	18,9	19,6	19,3	19,6	19,7	20,3
18-24 jaar	30,7	31,5	31,9	32,6	32,7	33,1	33,2	33,4
25-29 jaar	14,0	14,0	13,8	13,7	13,3	13,1	13,0	12,5
30-39 jaar	18,3	17,8	18,0	17,6	17,6	17,6	17,3	17,1
40-49 jaar	10,7	10,2	9,7	9,3	9,6	9,4	9,4	9,4
50 jaar of ouder	8,3	8,0	7,6	7,1	7,5	7,3	7,4	7,4

* Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten; in verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

Tabel B11 Jeugdige daders met een strafzaak; naar jaar van afdoening (kolom%)

	1997 n=13.942	1998 n=14.007	1999 n=14.658	2000 n=15.113	2001 n=15.926	2002 n=18.402	2003 n=19.610	2004 n=21.272
<i>Sekse</i>								
Man	87,8	86,9	86,4	85,8	84,8	83,4	82,6	83,1
Vrouw	12,2	13,1	13,6	14,2	15,2	16,6	17,4	16,9
<i>Leeftijd</i>								
12 jaar	2,4	2,2	2,3	2,5	2,5	2,6	2,7	2,8
13 jaar	7,8	7,5	7,4	7,9	7,6	7,5	7,7	8,0
14 jaar	14,9	13,2	13,6	14,2	14,7	14,8	14,4	14,7
15 jaar	21,6	20,5	20,6	20,8	21,4	21,5	20,5	21,3
16 jaar	25,6	26,0	26,0	25,4	25,8	25,3	25,2	24,9
17 jaar	27,7	30,6	30,1	29,2	28,0	28,4	29,5	28,3
<i>Geboorteland</i>								
Nederland	80,6	80,8	80,2	79,6	79,3	79,5	80,9	82,8
Marokko	5,1	4,8	4,1	3,6	3,1	2,9	2,4	2,1
Nederlandse Antillen	2,1	2,3	2,6	2,7	2,8	2,9	2,7	2,2
Suriname	2,0	1,7	1,6	1,9	1,7	1,6	1,4	1,2
Turkije	1,4	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
Overige westers	4,4	4,3	4,6	4,7	4,6	4,4	4,2	3,9
Overige niet-westers	4,2	4,9	5,6	6,4	7,3	7,6	7,1	6,7
<i>Type delict</i>								
Openbare orde*	25,7	25,3	25,7	25,5	26,7	27,6	27,7	29,3
Vermogen zonder geweld	42,9	41,8	40,8	40,0	38,3	37,2	36,1	35,7
Vermogen met geweld	7,4	7,3	7,7	7,3	7,9	7,5	5,9	5,5
Geweld	10,8	12,3	12,9	13,9	14,3	14,4	14,9	16,0
Zeden	2,5	2,3	2,3	2,3	2,5	2,3	2,0	1,8
Drugs	1,7	1,9	1,4	1,1	1,4	1,6	1,6	1,6
Verkeer	2,6	3,5	3,4	3,4	3,5	3,2	3,2	3,3
Overig misdrijf	6,1	5,2	5,7	6,4	5,3	6,1	8,5	6,8
Overtreding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Strafrechtelijk verleden</i>								
0 eerdere contacten	72,2	73,4	71,0	70,8	71,8	72,1	71,8	71,2
1-2 eerdere contacten	20,8	19,4	21,4	21,9	20,7	21,5	21,7	22,3
3-4 eerdere contacten	4,2	4,2	4,6	4,6	4,6	4,1	4,3	4,4
5-10 eerdere contacten	2,5	2,7	2,6	2,4	2,6	2,0	2,0	1,9
≥ 11 eerdere contacten	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1
<i>Leeftijd 1e strafzaak</i>								
12 jaar	5,4	5,1	5,1	5,4	4,9	4,9	5,2	5,3
13 jaar	12,2	12,4	12,1	12,5	12,5	12,3	12,5	12,6
14 jaar	19,3	18,2	18,2	18,5	19,2	19,3	19,0	19,8
15 jaar	22,8	21,9	22,1	22,1	22,4	22,5	21,8	22,3
16 jaar	21,5	22,3	22,2	21,7	21,8	21,7	21,5	21,3
17 jaar	18,8	20,0	20,4	19,7	19,3	19,4	20,0	18,5

* Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 7

Nederlandse recidivestudies ter evaluatie van strafrechtelijke interventies⁸⁰

Nr.	Auteur(s)	Jaar	Interventie	Dadergroep
1	Jonkers, Fiselier, Verbogt & Rombouts	1969	Open inrichting	Gedetineerden
2	Jessen	1969	Van der Hoevenkliniek	Tbs-ers
3	Nijboer	1971	Opleiding tijdens detentie	Gedetineerden
4	Houwink	1972	Den Engh	Jongeren uit een JJI
5	Dijksterhuis	1973	Gevangenis Bankensbos	Gedetineerden
6	Jongman & Effendi	1973	Voorwaardelijk sepot	Jeugdige delinquenten
7	Werff	1974	Snelheid van berechting	Daders met een strafzaak
8	Kamstra & Leuw	1975	Optreden officier van justitie	Jeugdige delinquenten
9	Werff	1976	Individuele gratie	Gedetineerden
10	Jongman & Jong	1976	Tehuisplaatsing	Jongeren uit een JJI
11	Bartels, Heiner, Kruijff & Slot	1977	Ambulante gedragstherapie	Jeugdigen met een leerstraf
12	Linden	1978	Gemeenschapsregime	Gedetineerden
13	Werff	1978	Diversen	Daders met een strafzaak
14	Werff	1979	Gevangenisstraf	Gedetineerden
15	Berghuis	1981	Jeugdhuis van bewaring De Sprang	Jeugdige delinquenten
16	Emmerik	1985	Tbs	Tbs-ers
17	Bol & Overwater	1986	Dienstverlening	Werkgestraften
18	Werff	1986	Diversen	Daders met een strafzaak
19	Bovens	1987	Alcohol Verkeer Project Drenthe	Dronken rijders
20	Beugeling	1988	Vroeghulp	Jeugdige delinquenten
21	Kruissink & Verwers	1989	Halt	Jeugdige delinquenten
22	Emmerik	1989	Tbs	Zedendelinquenten met tbs
23	Emmerik	1989	Tbs	Tbs-ers
24	Braak & Dhuyvetter	1990	Jekk-project Doetinchem	Jeugdige delinquenten
25	Laan & Essers	1990	De Kwartaalcursus	Jeugdigen met een leerstraf
26	Essers & Laan	1990	Cursus Slachtoffer in Beeld	Jeugdigen met een leerstraf
27	Boendermaker & Schneider	1991	Prejop	Jeugdige delinquenten
28	Bovens	1991	Alcohol Verkeer Cursussen	Dronken rijders
29	Kruissink & Verwers	1991	Halt Rotterdam	Jeugdige delinquenten
30	Laan	1991	Alternatieve sancties	Jeugdigen met een taakstraf
31	Otter	1991	Preventie alcoholdelicten	Dronken rijders
32	Spaans & Doornheim	1991	Jeugdreclassering	Jeugdige delinquenten
33	Terlouw & Susanne	1991	Project Marokkaanse jongeren	Allocht. jeugdige delinquenten
34	Bovens & Timmerman	1992	Project alcoholgerelateerde delicten	Dronken rijders
35	Leuw & Brouwers	1992	Alcohol Verkeer Cursussen	Dronken rijders
36	Wolde & Oppedijk	1992	ICU Veldzicht	Tbs-ers
37	Duipmans	1993	Hulpverleningsproject Groningen	Jeugdige delinquenten

⁸⁰ Deze bijlage biedt zicht op tussentijdse resultaten van een meta-analyse van de uitkomsten van studies die zijn verschenen op het Nederlandse taalgebied en waarbij gebruik werd gemaakt van recidivegegevens om het succes van een strafrechtelijke interventie uit te drukken (Wartna & Alberda, in voorbereiding). De lijst is vermoedelijk niet compleet.

Nr.	In- of extra- murale setting	Sms- score	N (exp) ¹	N (contr)	Power	Pos. effect ²	Observatietermijn in maanden	Databron recidive- gegevens
1	beide	4	48	42	0,04	0,0-0,1	24	JD
2	intra	2	68	-	-	onb	onduidelijk	JD
3	intra	4	48	45	0,04	geen	21	JD + dossiers
4	intra	2	nvt	-	-	onb	nvt	informant
5	beide	4	76	76	0,13	geen	24	self report
6	beide	4	68	68	0,07	geen	onduidelijk	onduidelijk
7	extra	2	1.844	-	-	onb	72	JD
8	extra	2	177	-	-	onb	36	JD
9	extra	4	152	152	0,69	0,1-0,3	72	JD
10	intra	4	41	41	-	nnb	180	JD
11	extra	3	29	29	0,29	0,1-0,3	6 tot 12	onduidelijk
12	intra	3	237	195	0,03	geen	24	JD
13	beide	2	1.701	-	-	onb	72	JD
14	intra	3	356	103	0,03	geen	72	JD
15	intra	3	73	47	0,76	0,0-0,1	12 tot 48	JD
16	intra	3	589	373	0,64	0,0-0,1	36 tot 96	JD + dossiers
17	extra	4	208	213	1,00	0,1-0,3	36	JD
18	intra	3	2.375	1.250	0,59	geen	72	JD
19	extra	3	121	111	0,52	0,1-0,3	13	self report
20	intra	2	419	-	-	onb	27	dossiers
21	extra	4	124	68	1,00	0,3-0,5	12	self report
22	intra	2	138	-	-	onb	onduidelijk	JD
23	intra	2	422	-	-	onb	36 tot 96	JD
24	extra	3	81	199	0,73	geen	7	dossiers politie
25	extra	3	60	86	0,17	geen	12 tot 30	JD
26	extra	2	95	-	-	onb	3 tot 15	JD
27	extra	3	58	58	0,03	0,0-0,1	6	politiegegevens
28	extra	4	91	62	0,30	0,1-0,3	12	self report
29	extra	3	45	23	0,25	0,1-0,3	6	HKS + self report
30	extra	3	1.032	1.140	0,68	0,0-0,1	42 tot 66	JD
31	extra	4	79	33	0,03	0,0-0,1	12	JD + self report
32	extra	3	315	744	0,39	0,0-0,1	9 tot 48	JD
33	extra	3	38	29	nnb	nnb	12	politiedossiers
34	extra	4	123	123	0,87	0,1-0,3	15 tot 36	JD
35	extra	3	2.422	564	0,32	0,0-0,1	12	JD
36	intra	3	47	422	0,04	0,0-0,1	min. 36	onduidelijk
37	extra	4	20	20	0,09	geen	6	dossiers politie

- 1 Indien er sprake is van een controlegroep wordt in deze kolom de steekproefgrootte vermeld die bij de vergelijking werd gehanteerd. Per studie is maximaal één vergelijking opgenomen.
- 2 In deze kolom wordt aangegeven of er in de studie een verschil in recidive is gevonden ten gunste van de experimentele groep. Het verschil is, los van mogelijke statistische significantie, uitgedrukt in de effectgrootte **w** (Cohen, 1988). Voor de interpretatie van **w** gelden de volgende normen: 0,1 = klein, 0,3 = medium, 0,5 = groot. De code *onb* staat voor 'onbekend', *nnb* voor 'nog niet berekend' en *geen* geeft aan dat het verschil in recidive uitviel in het voordeel van de controlegroep.

Nr.	Auteur(s)	Jaar	Interventie	Dadergroep
38	Endstra & Evers	1993	Dader in Beeld	Daders met een leerstraf
39	Laan & Essers	1993	DTC Eindhoven	Jeugdigen met een leerstraf
40	RSOB	1993	Dekorge detailhandelproject	Gedetineerden
41	Spaans & Reurslag	1994	Dienstverlening	Werkgestraften
42	Bruinink & Lagendijk	1994	Aanpak Dordrecht	Veelplegers
43	Spaans	1994	Project De Tukker	Jeugdigen met een leerstraf
44	Essers, Laan & Veer	1995	Cashba	Jeugdigen met een leerstraf
45	Leuw & Brouwers	1995	AVC-Proloog	Dronken rijders
46	Wartna	1995	Dagdetentie	Gedetineerden
47	Hoff & Lagendijk	1995	Project Werkstart	Jongeren uit een JJI
48	Leuw	1995	Recidive na ontslag uit tbs	Tbs-ers
49	Slis & Boosten	1995	Alcohol & Geweld project	Geweldplegers
50	Wartna & Aidala	1995	Vakopleidingen HVB Havenstraat	Gedetineerden
51	Duin	1996	Agadir	Allocht. jeugdige delinquenten
52	Duipmans	1996	Cursus Slachtoffer in Beeld	Jeugdigen met een leerstraf
53	Genugten, Timmerman & Nijboer	1996	Sociale vaardigheidstraining	Daders met een leerstraf
54	Steeg & Niemeijer	1996	Leerwerkstraf Amsterdam	Jeugdigen met een leerstraf
55	Wartna, Aidala & Veer	1996	RETour Helmond	Gedetineerden
56	Bosker	1997	Snelrecht	Daders met een strafzaak
57	Spaans	1997	Jeugdwerkinrichting	Gedetineerden
58	Blees, Aidala & Wartna	1997	ERA Norgerhaven	Gedetineerden
59	Centrum Maliebaan	1997	GAVO	Criminele verslaafden
60	Groen	1997	Interventieproject Hellend Pad	Jeugdige delinquenten
61	Kleiman & Terlouw	1997	Harde-kernprojecten.	Jeugdige veelplegers
62	Spaans	1998	Dienstverlening	Werkgestraften
63	Boendermaker	1998	Straf- en civielrechtelijke maatregel	Jeugdigen behandelinrichtingen
64	Derks, Hildebrand & Mulder	1998	Dagbehandeling De Waag	Forensische patiënten
65	Melissant	1998	Exodus	Gedetineerden
66	Geudens	1999	Gemeenschapsdienst	Jeugdige delinquenten
67	Jansen	1999	Halt Rotterdam	Jeugdige delinquenten
68	Castenmiller & Essers	1999	Preventieproject Recidive Eindhoven	Jeugdige delinquenten
69	Leuw	1999	Tbs	Tbs-ers
70	Heiden-Attema & Wartna	2000	Strafrechtelijke maatregel	Jeugdigen behandelinrichtingen
71	Ruddijs & Timmerman	2000	De STAPP-methode	Zedendelinquenten
72	Heiden-Attema & Wartna	2000	Straf- en civielrechtelijke maatregel	Jeugdigen behandelinrichtingen
73	Ruddijs & Timmerman	2000	De STAPP-methode	Zedendelinquenten
74	Vermeulen, Hendriks & Zomerveld	2000	Tripple-Ex	Criminele verslaafden
75	Woldringh	2001	Preventieproject Land van Cuijk	Jeugdige delinquenten
76	Veenen	2001	Halt	Jeugdige delinquenten

Nr.	In- of extra- murale setting	Sms- score	N (exp) ¹	N (contr)	Power	Pos. effect ²	Observatietermijn in maanden	Databron recidive- gegevens
38	extra	4	34	34	0,13	geen	onduidelijk	JD
39	extra	2	64	-	-	onb	4 tot 28	JD
40	intra	2	10	-	-	onb	onduidelijk	onduidelijk
41	extra	4	171	336	0,99	0,1-0,3	60	JD
42	extra	2	15	-	-	onb	max. 24	informant
43	extra	2	45	60	-	onb	8 tot 78	JD
44	extra	3	73	100	0,55	0,1-0,3	tot 36	JD
45	extra	3	151	140	0,09	0,0-0,1	12	JD
46	extra	4	79	42	-	geen	45 tot 59	JD
47	extra	2	20	-	-	onb	6	JD
48	intra	2	372	-	-	onb	36 tot 96	JD
49	extra	2	46	-	-	onb	12	HKS + self report
50	intra	2	33	-	-	onb	18 tot 40	HKS + informant
51	extra	2	39	-	-	onb	6	informant
52	extra	2	185	-	-	onb	24	index politie
53	extra	2	194	-	-	onb	24	JD
54	extra	2	36	-	-	onb	tot 24	JD + HKS
55	beide	2	37	-	-	onb	2 tot 36	BPS
56	extra	4	170	115	0,45	0,1-0,3	12	JD
57	beide	3	60	206	0,06	geen	7 tot 24	HKS
58	beide	2	32	-	-	onb	10	HKS + informant
59	extra	2	67	-	-	onb	12 tot 24	HKS
60	extra	2	75	-	-	onb	min. 12	HKS
61	extra	2	114	-	-	onb	8 tot 40	HKS + informant
62	extra	4	879	946	1,00	0,1-0,3	60	JD
63	beide	2	322	-	-	onb	12	HKS + self report
64	extra	2	98	-	-	onb	6 tot 54	JD
65	beide	2	94	-	-	onb	72	JD
66	extra	4	214	200	1,00	0,1-0,3	18	JD
67	extra	4	86	127	0,10	geen	12	HKS
68	extra	2	onb.	-	-	onb	onduidelijk	HKS
69	intra	2	314	-	-	onb	36 tot 96	JD
70	intra	3	382	378	0,18	geen	24	JD
71	extra	4	56	56	0,05	geen	24 tot 72	JD
72	intra	2	378	-	-	onb	62	JD
73	extra	2	56	-	-	onb	24	JD
74	extra	2	116	-	-	onb	6 tot 48	self report
75	extra	3	113	184	0,03	geen	12	HKS
76	extra	2	1.825	-	-	onb	36	HKS

Nr.	Auteur(s)	Jaar	Interventie	Dadergroep
77	Bieleman, Biesma, Jetzes, Jong & Valk	2002	DOEL-bewust	Jeugdigen met een leerstraf
78	Espen	2002	Halt Amsterdam-Amstelland	Jeugdige delinquenten
79	Bieleman, Biesma, Jetzes, Jong & Valk	2002	SOV-drang Rotterdam	Criminele verslaafden
80	Koeter	2002	Vroeghulp Interventie Aanpak	Criminele verslaafden
81	Nelissen	2003	Schakelproject P.I. Geerhorst	Gedetineerden
82	Vogel & Ruiter	2003	TBS	Zedendelinquenten met tbs
83	Bink	2004	EQUIP	Jongeren uit een JJI
84	Jonker	2004	Sociogroepsstrategie Den Engh	Jeugdigen behandelinrichtingen
85	Knaap, Laan & Wartna	2005	Binnenste Buiten	Gedetineerden
86	Knaap, Laan & Wartna	2005	Nieuw Positief Initiatief	Gedetineerden
87	Laan, Knaap & Wartna	2005	Sociale Vaardigheidstraining	Gedetineerden
88	Laan, Knaap & Wartna	2005	Jeugdreclassering	Daders met een leerstraf
89	Nauta	2005	Halt	Jeugdige delinquenten
90	Wartna, Harbachi & Knaap	2005	Tbs	Tbs-ers
91	Kogel & Hartogh	2005	Contraire beëindiging Tbs	Tbs-ers
92	Ferwerda, Leiden, Arts & Hauber	2006	Halt	Jeugdige delinquenten
93	Wartna, Kalidien & Essers	2006	Sociogroepsstrategie Den Engh	Jeugdigen behandelinrichtingen
94	Beijersbergen	2006	De PIJ-maatregel	Jeugdigen behandelinrichtingen
95	Horn, Scholing & Mulder	2006	Recidive bij plegers partnergeweld	Geweldplegers
96	Moerings, Wingerden & Vijfhuize	2006	Exodus	Gedetineerden
97	Wijkman, Geest & Bijleveld	2006	Straf- en civielrechtelijke maatregel	Jeugdigen behandelinrichtingen
98	Beijersbergen & Wartna	2007	Glen Mills-school	Jeugdigen behandelinrichtingen
99	Brugman, Bink, Nas & Bos	2007	EQUIP	Jeugdige delinquenten
100	Koeter & Bakker	2007	SOV	Criminele verslaafden
101	Nieuwbeerta, Nagin & Blokland	2007	Gevangenisstraf	Gedetineerden
102	Wingerden & Moerings	2007	Exodus	Gedetineerden
103	Nauta	2008	Diverse preventietrajecten	Jeugdige delinquenten

Nr.	In- of extra- murale setting	Sms- score	N (exp) ¹	N (contr)	Power	Pos. effect ²	Observatietermijn in maanden	Databron recide- gegevens
77	extra	3	32	22	0,09	geen	12	HKS + JD
78	extra	2	1.078	-	-	onb	36	HKS
79	beide	3	49	-	nnb	nnb	onduidelijk	HKS
80	beide	4	61	392	nnb	nnb	12	HKS + self report
81	intra	4	112	86	0,92	0,1-0,3	84	JD
82	intra	2	121	-	-	onb	20 tot 291	JD
83	intra	3	15	21	0,04	0,1-0,3	2 tot 24	JD
84	intra	3	46	383	0,90	0,1-0,3	12	JD
85	intra	3	305	305	1,00	0,1-0,3	24	JD
86	beide	3	1.080	1.080	0,93	0,0-0,1	24	JD
87	extra	3	96	96	0,30	0,1-0,3	27 tot 49	JD
88	extra	3	721	721	0,71	geen	24	JD
89	extra	2	2.828	-	-	onb	30	Aurah + Compas
90	intra	2	1.798	-	-	onb	120	JD
91	intra	3	139	98	0,62	geen	120	JD
92	extra	4	374	450	0,04	geen	12	BPS + XPol
93	intra	3	60	1.655	0,99	geen	36	JD
94	intra	2	60	-	-	onb	54 tot 96	JD
95	extra	2	293	-	-	onb	1 tot 42	JD
96	beide	2	600	-	-	onb	onduidelijk	JD
97	intra	4	145	53	0,68	0,1-0,3	96 tot 180	JD
98	intra	3	205	2.850	1,00	geen	48	JD
99	intra	3	41	26	0,34	geen	24	JD
100	beide	4	154	87	0,11	0,0-0,1	12	HKS + self report
101	intra	4	148	2.253	nnb	nnb	36	JD
102	beide	2	600	-	-	onb	12 tot 36	JD
103	extra	2	1.782	-	-	onb	30	Compas + X-pol

